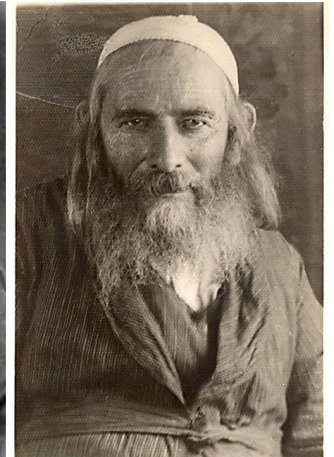
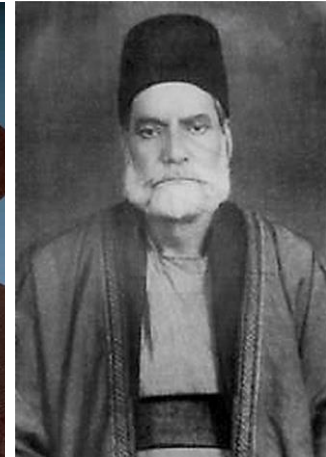

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

24 שעות
ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

ערוץ 2000

הרב הגאון הצדיק רבי אליהו הכהן דושניצר זצ"ל: נולד ב-כ"ד טבת ה'תרל"ה (1876) בידובנה (פלך לומז'ה) שבפולין. מגדולי בעלי המוסר. בנעוריו התחנך בישיבות לומז'ה, טלז, קלם וסלובודקה. הצטיין במידותיו הטובות. לאחר מכן נסע לראדין כדי ללמוד מפי מרן ה'חפץ חיים'. בשנת ה'תע"ר (1910) ר' ירוחם ליבוביץ עזב את ישיבת ראדין לטובת מיר, ומרן ה'חפץ חיים' ביקש מרבינו, שימלא את מקומו כמנהל הרוחני בישיבה. לאחר תקופה התבקש ע"י הגאון ר' יוסף שלמה כהנמן להרביץ תורה בישיבת וויז'ז' שאותה יסד. רבינו נענה לבקשו עד שנת ה'תרע"ה (1914) שבה פרצה מלחמת העולם הראשונה. אז הוכרח לעזור ללומז'ה. בקיץ ה'תרפ"ו (1925) כאשר נוסדה ישיבת לומז'ה בפתח-תקווה, נקרא להיות יחד עם הבחורים, שבאו ללמוד בישיבה. כ-25 שנים כיהן כר"מ ומשגיח בישיבה. העמיד תלמידים רבים. זהירותו ודקדוקיו בעניינים שבין אדם לחברו, בכלל, ובחירה מגזל בפרט, היו למעלה מהשגת אנוש. נזהר מאוד בעוון ביטול תורה. חס היה על כל רגע ורגע מזמנו, ועל אחת כמה וכמה על זמנם של אחרים. משנפטרה אשתו הרבנית אשר עזרה בכלכלת הבית, היה מלא דאגה. לא דאג על מצבו האיש, שנשאר ערירי, אלא דאג לבחורי הישיבה שלא יתבטלו מלימודם בשעת ההלוויה. ולכן ערך את ההלוויה בשעת בין הסדרים, ורק אז דעתו התיישרה עליו. בעל רוח-הקודש. מרן ה'חזון אי"ש' העיד עליו שהיה מל"ו הצדיקים וכן זכה לגילוי אליהו הנביא. נפטר ב-כ"ב אב ה'תש"ט (1949). חי כ-73 שנים. ציונו בבית-העלמין סגולה שבפתח-תקווה.

אביו: הצדיק ר' אברהם יוסף הכהן. **אימו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת חנה (בת ר' אשר מלוקניק שבפולין). ילדיו: ר' אשר (רב בשיקגו). חתנו: ר' גרשון חנוך פישמן (אב"ד רודקין). **מרבותיו:** הצדיקים ר' ישראל מאיר הכהן (ה'חפץ חיים'), ר' שמחה זיסל זיו (ה'סבא מקלם'), ר' אליעזר שולביץ. **מתלמידיו:** הצדיקים הגאונים ר' שלום מרדכי הכהן שבדרון (המגיד הירושלמי), ר' חיים קניבסקי (מגדולי הדור, בנו של הסטייפלר) ור' פנחס צבי הרמן. **מספריו:** נחלת אליהו- חידושים וחידושי דינים על הש"ס, דברי מוסר ע"פ פרשות וליקוטים.

איש צדיק וקדוש אשר לאחר שנפטר התבטא ה"חזון איש" אודותיו כי היה מל"ו צדיקים שבזכותם העולם עומד ומתקיים. ר"מ ומשגיח בישיבת לומז'ה בפתח-תקווה. נוהג היה זהירות יתירה בענייני ממונות, שלא יכשל בפרוטה. להלן מספר עובדות, שבהן אנו מוצאים את הקפדתו ודקדוקו בעניין זה: מטעם הישיבה סיפקו לו מאור חשמל לביתו (שלא היה אלא צריף עלוב ודל, רצפתו חול וריק מרהיטים) וקימץ בשימוש בו עד קצה הגבול. כשישב לסעוד ערבית, נהג להדליק עששית נפט ולכבות את החשמל, באמרו: "לאכול, די בזה".

כשהרב נסע באוטובס והיה צריך לרדת בתחנה מסויימת, לא היה מושך בחוט ומסמן לנהג שיעצור. (בזמנו עוד לא היה הצלצול חשמלי שמדליק שלט עצור אלא חוט, שמחובר לפעמון ומשמיע צלצול). ומדוע לא צלצל? כי סבר, שאם אף אחד לא יורד בתחנה שלו, אינו רוצה לעכב את כל הנוסעים בגללו לעצור את האוטובוס. אלא חיכה, אולי יש מישהו אחר שצריך לרדת שם וצלצל, אז ירד בתחנתו, אבל אם הזדמן, שהוא היה הנוסע היחיד שצריך שם לרדת, הרב לא היה מצלצל והיה ממשיך לנסוע הלאה עד התחנה הבאה, שם ירד מישהו - והיה הולך חזרה ברגל. הפלגה גדולה מאד. שהרי על מנת כן נוסעים הנוסעים באוטובוס, שכל אחד יירד היכן שצריך.

בבעלות הרב היה פרדס. חכך הרב בדעתו והחליט למכור את הפרדס. רבים ביקשו לרכוש את הפרדס. הם נפגשו עם הרב על מנת להגיע עימו לעמק השווה. לתדהמת כל הקונים, בכל פעם שנפגש עם קונה פוטנציאלי, במקום להציג את מעלות הפרדס, ישב שעה ארוכה, כשהוא מפרט לפניו את חסרונותיו, היות ופחד, שמא מטעה את הקונים, ויש בכך איסור גזל והונאה ('אל תונו איש את אחיו').

לאחר שאשתו נפטרה לבית-עולמה, הוא ביקש מידידו ר' דוד מנדלוביץ לחמם בעבורו את ארוחות הצהריים. הלה קיבל את בקשתו ברצון, וכך מידי יום ביומו סעד הצדיק בבית-ידידו. אשתו של בעל בית אומנם דקדקה בכל המצוות, אולם לעיתים היו שרוולי חולצתה עולים מעט מעל המרפק, וכן לעיתים נגלו חלק משערות ראשה.

לימים נתפס בנו של בעל הבית יחד עם אנשי האצ"ל ע"י השלטון הבריטי והם נשלחו לכלא לטרון. הבריטים עמדו להגלות אותו לכלא נידח בקניה, ששם שרצו מגיפות מסוכנות. הם קיוו ע"י כך שהאסירים לא יחזיקו מעמד בסביבה זו, וכך יקצרו את חייהם. כאשר הגיע ר' אליהו לסעוד בביתם, פנתה האשה לרב וביקשה ממנו בקול בכי, שיתפלל עבור בנה הנמצא במרחקים שישוב לביתו במהרה בריא ושלם.

ענה לה הצדיק: "אם תסכימי להתלבש בצניעות, כפי שהדין מחייב, ולכסות את ראשך כראוי, אני מבטיח לך, שבנך יישב במהרה ללא שום נזק!". האשה שתקה למספר רגעים ואז השיבה: "את השרוולים אני אאריך, אך לכסות את כל היעור קשה לי מאד!". כששמע בעלה את הדו-שיח בין אשתו לרב, אמר לה בפליאה: "האם כדאי לך להפקיר את בנך בגלל שטות זו?". כששמעה האשה את דברי בעלה, הבינה, כי הוא צודק ואכן הסכימה לכסות את כל ראשה.

אז אמר הצדיק: "בנכם יחזור בעוד שלושה שבועות ביום שישי". חלפו שלושה שבועות, וכולם התכוננו לבואו של הבן, ואף על פי שעדיין לא הייתה שום ידיעה ממנו, גדולה הייתה אמונתם בדברי הצדיק, שכדבריו כן יהיה. יום שישי הגיע ועדיין הבן איננו. כבר עברה שעת הצהריים והאם פונה אל הצדיק ושואלת: "עוד מעט תיכנס השבת, ואיה בננו?" - "אל דאגה", השיב הרב, "הוא יהיה פה לפני הדלקת נרות השבת". ואומנם כשניגשה האם להדליק את נרות השבת, נפתחה הדלת ועל הסף עמד הבן!

כששאלו אותו, כיצד יצא מתוך כלא שמור ומוגן בו היה, ענה שביום שישי ביקשו להעבירם לכלא בקניה, תחת משמר כבד מאד. אלא שלפתע ניגש אליו מפקד בכיר, שלא הכיר, וציווה עליו להתלוות אליו. "הוא צעד לכיוון היציאה ואני אחריו", סיפר, "וכשהגענו מחוץ לכותלי הכלא, אמר לי: "לך מהר הביתה, כי דואגים לך!".

הרב הגאון הצדיק רבי אליהו הכהן דושניצר זצ"ל: נולד ב-כ"ד טבת ה'תרל"ה (1876) בידובנה (פלך לומז'ה) שבפולין. מגדולי בעלי המוסר. בנעוריו התחנך בישיבות לומז'ה, טלז, קלם וסלובודקה. הצטיין במידותיו הטובות. לאחר מכן נסע לראדין כדי ללמוד מפי מרן ה'חפץ חיים'. בשנת ה'תע"ר (1910) ר' ירוחם ליבוביץ עזב את ישיבת ראדין לטובת מיר, ומרן ה'חפץ חיים' ביקש מרבינו, שימלא את מקומו כמנהל הרוחני בישיבה. לאחר תקופה התבקש ע"י הגאון ר' יוסף שלמה כהנמן להרביץ תורה בישיבת ווידז' שאותה יסד. רבינו נענה לבקשו עד שנת ה'תרע"ה (1914) שבה פרצה מלחמת העולם הראשונה. אז הוכרח לעזור ללומז'ה. בקיץ ה'תרפ"ו (1925) כאשר נוסדה ישיבת לומז'ה בפתח-תקווה, נקרא להיות יחד עם הבחורים, שבאו ללמוד בישיבה. כ-25 שנים כיהן כר"מ ומשגיח בישיבה. העמיד תלמידים רבים. **זהירותו ודקדוקיו בעניינים שבין אדם לחברו, בכלל, ובחרידה מגזל בפרט, היו למעלה מהשגת אנוש.** נזהר מאוד בעוון ביטול תורה. **חס היה על כל רגע ורגע מזמנו, ועל אחת כמה וכמה על זמנם של אחרים.** משנפטרה אשתו הרבנית אשר עזרה בכלכלת הבית, היה מלא דאגה. לא דאג על מצבו האיש, שנשאר ערירי, אלא דאג לבחורי הישיבה שלא יתבטלו מלימודם בשעת ההלוויה. **ולכן ערך את ההלוויה בשעת בין הסדרים, ורק אז דעתו התיישבה עליו. בעל רוח-הקודש.** מרן ה'חזון אי"ש' העיד עליו שהיה מל"ו הצדיקים וכן זכה לגילוי אליהו הנביא. נפטר ב-כ"ב אב ה'תש"ט (1949). חי כ-73 שנים. ציונו בבית-העלמין סגולה שבפתח-תקווה.

אביו: הצדיק ר' אברהם יוסף הכהן. **אימו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת חנה (בת ר' אשר מלוקניק שבפולין). ילדיו: ר' אשר (רב בשיקגו). חתנו: ר' גרשון חנוך פישמן (אב"ד רודקי). **מרביתיו:** הצדיקים ר' ישראל מאיר הכהן (ה'חפץ חיים'), ר' שמחה זיסל זיו (ה'סבא מקלם'), ר' אליעזר שולביץ. **מתלמידיו:** הצדיקים הגאונים ר' שלום מרדכי הכהן שברון (המגיד הירושלמי), ר' חיים קניבסקי (מגדולי הדור, בנו של הסטייפלר) ור' פנחס צבי הרמן. **מספריו:** נחלת אליהו- חידושים וחידושי דינים על הש"ס, דברי מוסר ע"פ פרשות וליקוטים.

בשנים האחרונות נהג להדליק את העששית ולכבות את החשמל גם כשאיחר לישיבה רכון על הספרים, באמרו: "לעת זקנה צריכים לחשוש אולי תחטפני שינה ליד הספר... ונמצא החשמל דולק על חשבון הישיבה ללא צורך!!!"

כשנפטרה אשתו שעסקה במסחר עופות, והיה חתול מצוי ברשותה, חשש אולי מדין ירושה עבר החתול אליו ויתחייב בכל היזק שיגרם לבריות. מה עשה? תפס את החתול בידיו, ולאחר שקרא אליו שלשה מתלמידי הישיבה, הפקיר אותו בנוכחותם ושילחו מהבית.

פעם אחת נתן לחייט פלוני שיעשה תיקון כלשהו במעיל השבת שלו. ביום שישי הלך ונטל ממנו את המעיל ושילם לחייט שכר פעולתו. כשבא לביתו הבחין שהחייט תפר במעיל כפתור נוסף שלא דיבר אודותיו, ומפני שטרם פרע לו את התשלום עבור תפירת הכפתור הנוסף, חשש לגזל, ולא השתמש במעיל באותה שבת.

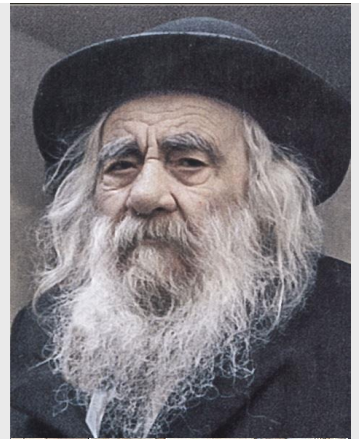
יום אחד נתן לחשמלאי בין מנחה לערבית מנורת לילה לתיקון קל. האומן נהג להתפלל תפילותיו בישיבה, וכשבא אותו יום לתפילת ערבית הביא עמו את המנורה כשהיא תקינה, וגמר בלבו שלא לקבל שום תשלום עבור תיקון פשוט כזה. מכיוון שרבי אליהו האריך בתפילתו, לא המתין לו האיש אלא סר אל דירתו הסמוכה לישיבה, והעמיד את המנורה על השולחן. באשמורת השלישית של הלילה כשבא האומן לישיבה ללמוד את שיעוריו בהיותו ממשכמי קום לפני עלות השחר, מצא להפתעתו את ר' אליהו עומד ומצפה לו עם הארנק ביד. "מה הבהילות" שאל החשמלאי בעיניים תמהות, ורבי אליהו משיבו בענווה: "וכי קטן בעיניך איסור בל תלין שכרו."

בשבת אחת השתתף בקידושא רבה שערך יהודי פלוני בביתו עם הרבה קרואים. כשעמד לילך משם, ביקש לקרוא אליו את עקרת הבית והאציל מברכותיו על ראשה, ואגב כך פייסה בדברים באמרו: "אולי כשקידשתי על הכוס נשפך מעט יין על המפה, אנא לסלוח לי, ואולי גם אחרים נכשלו בזה, הואילי נא למחול ולסלוח לכולם". וכשאמרה האשה: "מחול לכם, מחול לכם", נצצו עיניו מרוב שמחה וגיל.

אחד מתושבי פתח תקווה שמוצאו מלומז'ה בא ליטול מרבינו ברכת פרידה לפני נסיעתו לביקור בארץ פולין. שאל אותו ר' אליהו אם יעבור גם בעיר לומז'ה. כשהשיב בחיוב, ביקש ממנו שיואיל בטובו לברר שם עניין אחד אצל אשה פלונית שהיא אלמנה העומדת בחנות ספרים. לפני שנים מרובות רכש ממנה ספר מסוים, והספק מנקר בלבו אולי שילם לה פחות מדי כי הספר נראה בעיניו יקר ערך ולא יתכן שמחירו זול כפי ששילם. אם באמת טעה, אנא יואיל בטובו לבקש מחילתה בשמו, ויפרע לה את הסכום הדרוש וכשיחזור הנה ישיב לו. הבטיחו האיש וכן עשה. בבואו ללומז'ה הלך אל האשה ושאל בעניין הספר. נענתה ואמרה: "מה רוצה רבי אליהו ממני. כבר שלח אלי אנשים אחדים בנידון זה, הגידו לצדיק ששילם לי עבור הספר מחיר טוב והגון, ואינו חייב לי אף פרוטה. (נחלת אליהו)

בספר "עלינו לשבח" מובא מעשה ביהודי תושב פתח-תקווה שלא שמר מצוות, ולפתע החליט לחזור לדרך הישר וכל זאת בשל מפגש אחד עם הרב אליהו דושניצר זצ"ל. "היה זה בערב יום הכיפורים" סיפר, "ואני, מטייל ליד הישיבה. לפתע, אני רואה דבר מוזר. ליד ישיבת לומז'ה היו מספר שירותים. והנה, אדם נכבד, עם זקן לבן וכולו אומר כבוד, מסתובב מבית-כיסא אחד למשנהו, נכנס ויוצא, נכנס ויוצא. תמהתי מאוד, מה עושה אדם זה במקום לשהות בבית-הכנסת בערב יום-כיפור?"

לא התאפקתי. ניגשתי ושאלתי: "מה אתה עושה?" והרב ענה: "מכיוון שאנשים רבים יפקדו את בית-הכנסת עד לצאת יוה"כ, חוששני שמא יזדקק אחד מהם לצרכיו, ולא יהיה לו נייר טואלט. לכן אני קורע ומכין הרבה ניירות, ומניח בכל שירותים חבילה עם ניירות בכדי לגמול חסד עם האנשים". וסיים המספר ואמר: "כל קריעת נייר של הרב, קרעה לי את לבי ואמרתי יהי מה, אחרי יוה"כ אתקרב אל האיש ההוא שילמדני אורחות חיים. וכך עשיתי, ואני מודה לקב"ה שזיכני להזדמנות לחזור לכור מחבתי".

רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל המכונה **הסטייפלר**: (על שם עיר הולדתו) נולד ב-ט"ז תמוז ה'תרנ"ט (1899) בעיירה הורונסטייפל שבאוקראינה. נודע כ'עילוי מהורונסטייפל' בצעירותו. בגיל 20 נלקח בכפייה לצבא הרוסי ובמשך שהותו בצבא עשה מאמצים רבים לקיים מצוות ולא לחלל שבת. **האמת הייתה נר לרגליו** (ראו בספרנו "יקרה מפנינים" חלק ב' שהיה בסכנת חיים אעפ"כ לא שיקר). לאחר השחרור מהצבא הוכנס לכלא היות ועבר על איסור השלטונות ללמד תורה. **מסר את נפשו למען קיום התורה הקדושה** ובעקבות מעשה, שהיה בצבא בסיביר נפגמה שמיעתו (ראו את הסיפור בהרחבה בספרנו "יקרה מפנינים").

במלחמת העולם הראשונה למד בישיבת נובהרדוק, בבחרותו עלה לא"י וקבע את מקום מגוריו בעיר בני ברק. כאשר נפגש עם אחותו של החזון אי"ש הבחינה, כי אינו שומע כשורה. כשהתייעצה עם אחיה בעניין זה, הוא אמר לה: **"אולי הוא אינו שומע כל כך טוב, אבל כל העולם עוד ישמע ממנו"**. ואכן בסיכומו של דבר נשא לאישה את אחותו של החזון אי"ש.

מגדולי חכמי התורה בעולם ומגדולי מנהיגי היהדות החרדית בישראל. נמנע מלהביע דעה בסוגיות פוליטיות והתייחס רק לצד ההלכתי שבהם. התגורר בבני ברק בבית אחד עם החזון אי"ש. **בחורף נהג להתכסות בשמיכה דקה על מנת שלא יקשה עליו לקום לתפילת שחרית**. מכל רחבי העולם שאלו ובקשו את עצתו וברכתו. נפטר בליל שבת, כ"ג מנחם אב ה'תשמ"ה (1985). חי כ-86 שנים. ציונו בבני-ברק.

אביו: הגאון הצדיק ר' חיים פרץ. **בנו**: הגאון הצדיק ר' חיים. **בנותיו**: הרבנית ברחם, הרבנית ברמן. **מספריו**: **יקהלות יעקב** - סדרת ספרים על כל הש"ס **יברכת פרץ** - על התורה **יחיי עולם** - אמונה, מוסר ומידות **יקריינא דאגרתא** - שלושה כרכים של אגרות שלוקטו על ידי תלמידיו בנושאים שונים **ישערי תבונה**.

להלן סיפור מופלא, שהובא ב'ברכי נפשי' שיש בו ללמד אותנו רבות לגבי ההתייחסות לאשה. וכך מובא: "הודי תלמיד חכם מופלא שכיום הוא בגיל 70, סיפר לי", משיח בפניו הגאון ר"י גנס, "שלפני כ-30 שנים סיים את ש"ס בבלי וירושלמי, וידע אותם על בוריים. מאחר שבשלב זה עמד התלמיד-חכם בפני פרשת דרכים, ולא ידע בדיוק באיזה חלקים בתורה כדאי שישים עכשיו את כל עיונו, החליט לגשת אל מרן ה'קהילות יעקב', ולהציג בפניו את השאלה, ולבקש הדרכה.

הסטייפלר, בשומעו את השאלה, השיב שהיהודי צריך לדעת את כל חלקי התורה, ולכן- לבד מהחזרה התמידית על הש"ס, צריך לעבור גם על שאר חלקי התורה שבע"פ. "מרן זצ"ל עודדני מאוד בדבריו, ויצאתי ממנו במצב של חיזוק עצום", מספר הת"ח. לפתע אני שומע שהסטייפלר קורא לי. סבתי על אחוריי בחדר-קודש, ואמרתי בליבי, שייתכן שמרן שכח את לימודי ה'קבלה', וכיוון שהייתי אז בגיל 40 לערך, ייתכן שזה מה שהוא מתכוון לומר לי עתה.

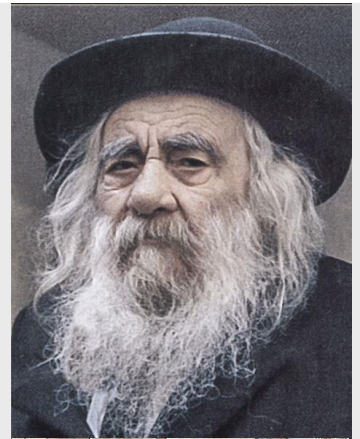
נכנסתי שנית אל החדר, והקדמתי וכתבתי למרן (שסבל כידוע מחוש השמיעה) ש"מן הסתם הרב רוצה לעודדני בעניין לימודי ה'קבלה'. הרב קרא את הפתק הקטן וחייך. "נכון, אני רוצה לדבר איתך על קבלה, אבל לא על לימודי קבלה, אלא על קבלה, שהינך צריך לקבל על עצמך בהנהגתך בבית עם רעייתך. כאשר אדם יודע כבר את כל הש"ס, ומתקדם בדרך לידיעת חלקים נוספים בתורה, ייתכן שבמצב כזה הוא עלול לשכוח את אשתו, ולהתעלם מצרכיה, והוא ילמד וילמד ולא יעזור לה במאומה. ולכן הינך צריך לקבל על עצמך, שלמרות התמסרותך ללימוד תורה, לא תזניח את העזרה בבית!!!".

אם כבר לפני עשרות שנים, ראה מרן את הצורך להדגיש את הדבר בפני הת"ח ההוא, הרי שבתקופתנו המתאפיינת בבעיות רבות וקשות בכל מה שקשור לשלום בית, על אחת כמה וכמה! גם אם הינך משקיע את כל-כולך בתורה, וגם אם אתה ראוי לתואר "תורתו אומנותו", כל זה עדיין אינו פוטר אותך מלעזור בבית, ומלהתעניין בצרכי זוגתך, ומלסייע לה בפועל, בכל מה שהיא זקוקה.

על ענוותנותו של הרב יעידו הסיפורים המופלאים הבאים: הגאון היה מתאונן בענוותנותו, כי אנשים קוראים בסיפורי צדיקים על מופתים ופלאות - ואחר כך באים אליו בתקוות שווא. הוא אמר, שלא ייתכן שכל כך הרבה אנשים באים להתברך מפיו, כי מי הוא ומה ערך לתפלתו, ולבטח זהו קומץ אנשים, שבאים וחוזרים ובאים כמה פעמים ביום! מטעם זה היה קורה לפעמים, שפנה לאנשים, שבאו להתברך מפיו - ואמר: "כבר הייתם כאן היום". בהיותו בטוח שחוזרים ובאים.

יפר הגאון רבי משה מרדכי שולזינגר שליט"א: "בשנתיים האחרונות של הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי - הסטייפלר זצ"ל, גדשו אלפים את היכל כולל חזון אי"ש, בשעה שאמר שיעור ליום השנה של החזון אי"ש שחל בט"ו חשוון. המעמד היה נאדר בקודש. לעת ערב התבטא הסטייפלר בפני ברוב ענוותנותו: "מפני שהשיעור הוא פעם אחת בשנה, לכן באים הרבה אנשים. מסתבר שאם הייתי אומר שיעור פעם בשבוע, לא היה אפילו מניין אחד להגיד אחר כך קדיש דרבנן".

ביום הפורים, במיוחד בשנותיו האחרונות של הסטייפלר, היה מתאסף ציבור גדול בביתו מכל החוגים והעדות בהם ילדים רבים שציפו לקבל את ברכתו, אמר לי על כך הצדיק: "בפורים אין לומדים ב'חיידרים'. הילדים הקטנים מסתובבים לאמהות בבית ומפריעים להן להכין את סעודת פורים ומשלוחי המנות, על כן החליטו הנשים לשלוח את כל הילדים עם אבותיהם לזקן אחד, שמפאת חולשתו נמצא תמיד בביתו, כדי שיסתובבו בביתו כמה שעות, ובכך להקל מעליהן את עבודת היום".

רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל המכונה **הסטייפלר**: (על שם עיר הולדתו) נולד ב-ט"ז תמוז ה'תרנ"ט (1899) בעיירה הורונסטייפל שבאוקראינה. נודע כעילוי מהורונסטייפל בצעירותו. בגיל 20 נלקח בכפייה לצבא הרוסי ובמשך שהותו בצבא עשה מאמצים רבים לקיים מצוות ולא לחלל שבת. האמת הייתה נר לרגליו (ראו בספרנו "יקרה מפנינים" חלק ב' שהיה בסכנת חיים אעפ"כ לא שיקר). לאחר השחרור מהצבא הוכנס לכלא היות ועבר על איסור השלטונות ללמד תורה. מסר את נפשו למען קיום התורה הקדושה ובעקבות מעשה, שהיה בצבא בסיביר נפגמה שמיעתו (ראו את הסיפור בהרחבה בספרנו "יקרה מפנינים").

במלחמת העולם הראשונה למד בישיבת נוברהדוק, בבחרותו עלה לא"י וקבע את מקום מגוריו בעיר בני ברק. כאשר נפגש עם אחותו של החזון אי"ש הבחינה, כי אינו שומע כשורה. כשהתייעצה עם אחיה בעניין זה, הוא אמר לה: "אולי הוא אינו שומע כל כך טוב, אבל כל העולם עוד ישמע ממנו". ואכן בסיכומו של דבר נשא לאישה את אחותו של החזון אי"ש.

מגדולי חכמי התורה בעולם ומגדולי מנהיגי היהדות החרדית בישראל. נמנע מלהביע דעה בסוגיות פוליטיות והתייחס רק לצד ההלכתי שבהם. התגורר בבני ברק בבית אחד עם החזון אי"ש. בחורף נהג להתכנסות בשמיכה דקה על מנת שלא יקשה עליו לקום לתפילת שחרית. מכל רחבי העולם שאלו ובקשו את עצתו וברכתו. נפטר בליל שבת, כ"ג מנחם אב ה'תשמ"ה (1985). חי כ-86 שנים. ציונו בבני-ברק.

אביו: הגאון הצדיק ר' חיים פרץ. **בנו:** הגאון הצדיק ר' חיים. **בנותיו:** הרבנית ברחם, הרבנית ברמן. **מספריו:** יקהלות יעקב- סדרת ספרים על כל הש"ס יברכת פרץ- על התורה יחיי עולם- אמונה, מוסר ומידות יקריינא דאגרתא- שלושה כרכים של אגרות שלוקטו על ידי תלמידיו בנושאים שונים ישערי תבונה.

זוג אחד, שנים רבות היו נשואים ויחלו לילדים- אולם ללא הועיל. בצר להם החליטו לפנות לרבינו. הם שכרו עגלה ובמשך ימים מספר נסעו עד הגיעם לבית-הרב. בהגיעם, נכונה להם אכזבה. "הרב צם היום" בושרו ע"י השמש, "ולכן הרב לא יוכל לקבל אתכם עכשיו. הרב חלוש ועליו לאגור כוח". כל תחינותיהם עלו בתוהו. הם הפצירו שוב ושוב בשמש ואף אמרו, כי עניין זה הוא של חיים ומוות. לבסוף, כאשר שמע השמש את המרחק הרב אותו נסעו וגם בראותו את הדמעות הרבות- נכנע ללחצם של הבעל ואשתו. השמש עלה לרב ושאל אותו לגבי הזוג. "קרא להם שיעלו", ענה הרב בשומעו את דברי השמש.

הבעל ואשתו עלו בחרדה לחדרו של הסטפּלר. הרב בראותם אמר להם: "אתם צריכים להבין, אני כבר לא צעיר לימים והצום משפיע עליי. טוב, ספרו לי את בעייתכם". הבעל סיפר לרב בדמעות את דרך החתחתים אותה הם עוברים. את הצער והייסורים של מספר שנות נישואיהם ללא ילדים, ועד כמה הם מייחלים לילדים. הרב חשב מספר דקות, ואז שאל את האישה: "האם בצעירותך ביטלת את האירוסין שלך אם מישהו אחר?". האישה ההמומה השיבה לו: "כן רבי, בצעירותי שידכו אותי עם אחד שלא מצא חן בעיניי. אבי לחץ עלי מאוד, אולם אני לא הסכמתי להתחתן איתו. לבסוף לא הייתה כל ברירה לאבי, והוא נאלץ לבטל את השידוך".

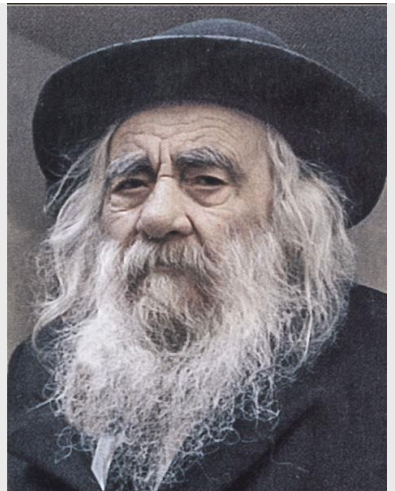
"זה הדבר שמעכב!", אמר הרב. עליכם לגשת מיידית לאותו אחד ולבקש את סליחתו. והיה אם יסלח בעז"ה- בשנה הבאה תיפקדו בבן זכר. אבל אם חלילה לא יסלח לכם, אזי לא תפקדו לעולם- ולא יעזור לכם אם תלכו לרבנים או תתפללו. רק בקשת הסליחה תעזור לכם". בני הזוג היו המומים, הלא האישה ביטלה את השידוך לפני כ-17 שנים. האם עניין זה מקטרט עליהם כל כך הרבה שנים? האם בקשת סליחה יכולה להיות כל כך קריטית?

באמונת חכמים שלימה הם נגשו למלאכת הקודש. תחילה הם טרחו למוצאו, היכן כיום מתגורר האדם אותו הם מבקשים. לאחר חקירות אין ספור נודע להם, כי הוא מתגורר לא הרחק מביתו של הסטפּלר. הם שכרו שוב עגלה ולאחר ימים ללא לאות הם הגיעו לביתו. האישה נקשה על הדלת ולפניה ניצב אותו אדם. בראותו את האישה אמר הוא מיד: "איני חפץ לראותכם ובוודאי שלא לדבר אתכם".

הבעל כאן התערב ואמר: "בבקשה, האם תוכל לשמוע אותנו? אתה חייב להקשיב! גם ככה נהרגו מספר רב של נשמות בגין חטא זה!". "טוב", הסכים. ואז החל הבעל לספר בשברון לב את שנות הסבל והייסורים בנישואיהם. וכמה הם כמהים לילד. "מה זה קשור אלי?" תמה. "אני לא נמצא בשמיים לקבוע למי הקב"ה נותן ילדים, נכון????!". ואז הם ספרו לו כי הם פנו לסטייפלר. והצדיק בעל רוח הקודש סיפר להם, כי הקטרוג בא כיוון שהאישה לא ביקשה סליחה, והוא המונע מהם להביא ילדים.

האדם בשומעו זאת פנה אל האישה ואמר: "אין לך מושג כמה צער גרמת לי, בייחוד שלא הייתה שום סיבה בעולם שלא תסכימי להשתדך עימי. מעולם לא מחלתי על זאת. ולא רק זאת, לעתים מזומנות אני קם בלילה ובעתה לאחר חלום בלהות זה שפוקד אותי שוב ושוב". לאחר הפצרות רבות נאות האיש לסלוח להם. ואמת בשנה לאחר מכן נפקדו בני הזוג בבן זכר. לשמחתם לא היה גבול. הם החליטו לגשת לסטפּלר ולבשרו. בראות הרב אותם, שמח שמחה רבה ואמר: "אין לכם מושג איזה שיברון לב היה לי, שלא יכולתי להושיע אתכם. אולם עליכם להבין: הקב"ה מקפיד בעיקר על פגיעה בזולת. קטרוג זה משאיר רושם חזק מאוד".

"לא ניתן היה לבטלו, גם אני בעצמי לא יכולתי לבטלו. רק קבלת סליחה מהזולת מבטלת את הקטרוג ואת המעכבים". רואים אנו עד כמה חמורה מאוד הפגיעה בכל אדם. וכיצד מקרה יכול להמשיך ולקטרט למעלה ולעכב דברים. תפילות רבות ופנייה לרבנים לא יוכלו לעזור במקרה שכזה. אנו מפנים משאבים רבים ההולכים ריקם, רק בקשת הסליחה יכולה לעזור בדבר הזה. פשוט סליחה. (ברכי נפשי!)

רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל המכונה הסטייפלר: (על שם עיר הולדתו) נולד ב-ט"ז תמוז ה'תרנ"ט (1899) בעיירה הורונסטייפל שבאוקראינה. נודע כ'עילוי מהורונסטייפל' בצעירותו. בגיל 20 נלקח בכפייה לצבא הרוסי ובמשך שהותו בצבא עשה מאמצים רבים לקיים מצוות ולא לחלל שבת. האמת הייתה נר לרגליו (ראו בספרנו "יקרה מפנינים" חלק ב' שהיה בסכנת חיים אעפ"כ לא שיקר). לאחר השחרור מהצבא הוכנס לכלא היות ועבר על איסור השלטונות ללמד תורה. מסר את נפשו למען קיום התורה הקדושה ובעקבות מעשה, שהיה בצבא בסיביר נפגמה שמיעתו (ראו את הסיפור בהרחבה בספרנו "יקרה מפנינים").

במלחמת העולם הראשונה למד בישיבת נובהרדוק, בבחרותו עלה לא"י וקבע את מקום מגוריו בעיר בני ברק. כאשר נפגש עם אחותו של החזון אי"ש הבחינה, כי אינו שומע כשורה. כשהתייעצה עם אחיה בעניין זה, הוא אמר לה: "אולי הוא אינו שומע כל כך טוב, אבל כל העולם עוד ישמע ממנו". ואכן בסיכומו של דבר נשא לאישה את אחותו של החזון אי"ש.

מגדולי חכמי התורה בעולם ומגדולי מנהיגי היהדות החרדית בישראל. נמנע מלהביע דעה בסוגיות פוליטיות והתייחס רק לצד ההלכתי שבהם. התגורר בבני ברק בבית אחד עם החזון אי"ש. בחורף נהג להתכנסות בשמיכה דקה על מנת שלא יקשה עליו לקום לתפילת שחרית. מכל רחבי העולם שאלו ובקשו את עצתו וברכתו. נפטר לביל שבת, כ"ג מנחם אב ה'תשמ"ה (1985). חי כ-86 שנים. ציונו בבני-ברק.

אביו: הגאון הצדיק ר' חיים פרץ. **בנו:** הגאון הצדיק ר' חיים. **בנותיו:** הרבנית ברזם, הרבנית ברמן. **מספריו:** יקהלות יעקב- סדרת ספרים על כל הש"ס • ברכת פרץ- על התורה • יחיי עולם- אמונה, מוסר ומידות • יקריינא דאגרתא- שלושה כרכים של אגרות שלוקטו על ידי תלמידיו בנושאים שונים • שערי תבונה.

שיבה אחת בארץ ישראל ובה כמאתיים תלמידים מצוינים, נקלעה למצב כספי חמור, עד שהגיעו לפת לחם ממש. לא היה אפשר לתת לתלמידים אפילו לחם להמציב היה בלתי נסבל.

גם עבור האברכים שלמדו שם לא היה אפשר לתת תמיכה. כשראו ראשי הישיבה את המצב הקשה, הודיעו לתלמידים כי אינם מסוגלים להחזיק אותם, ולכן עליהם לחפש מקום אחר ללמוד תורה, ושבו יוכלו גם לאכול. אך התלמידים לא רצו לעזוב והמשיכו ללמוד, הם השיגו מפה ומשם קצת מזון וישבו ללמוד, וכך גם האברכים נשארו ללמוד והשליכו על ה' ייבם.

יהודי אחד ניגש לרבינו, סיפר לו דברים כהוויתם, וביקש ממנו אולי יוכל ליעץ להם מה לעשות. הסטייפלר מיד קם, ניגש לחדר השני, הוציא משם כמה אלפי דולרים ומסרם לידי האיש, ואמר לו את הדברים הבאים: "אני שומר את הכסף הזה למעלה מעשר שנים כדי לעזור בנישואי נכדי. אבל הצורך הזה גדול יותר".

"תיסע לישיבה ותחלק את כל הכסף לאברכים הלומדים שם, ואח"כ תדאג שיביאו לישיבה קצת אוכל. תקים ועד' שיטפל באיסוף וחלוקת הכספים, עד שראשי הישיבה יתאוששו ויחזרו למסלול". הצדיק הוסיף ברכה חמה מעומק ליבו ואף כתב המלצה עבורם. האיש קיים את שליחותו, ואכן תוך תקופה קצרה חזרה הישיבה לפרוח ולשגשג בס"ד. (תולדות יעקב)

פ עם אחת הגיע לרבינו תלמיד חכם אחד, ובידו הספר 'כוכב מיעקב', והראה שבספר הביא המחבר ראייה בסוגיה מסוימת כמו הראיה, שהביא רבינו בספרו 'קהילות יעקב'. הסטייפלר שמח מאוד, כי מאוד נהנה, שזכה לכוון לדברי גדולי האחרונים ואחר כך אמר בעל ה'קהילות יעקב' לאותו תלמיד חכם:

"האמת היא, שיש לי בביתי הספר היקר הזה 'כוכב מיעקב', אלא שאין אני משתמש בו. קניתי אותו לפני כארבעים שנה בתל אביב ברחוב אלנבי, אצל מוכר ספרים אחד, שהיה לו דוכן עם ספרים שונים. מצאתי שם פעם את הספר, שהיה יקר המציאות, וקניתי אותו בשמחה רבה".

"לאחר מכן נמלכתי בדעתי, שהמוכר מן הסתם לא ידע את ערך הספר הזה, ומכר לי אותו במחיר זול מדי, ולא היה לי כוח ואפשרות לנסוע שוב לתל אביב, והיה לי ספק, אם אפשר להשתמש בספר, ולכן הוא מונח אצלי בלי שימוש. שאם לא כן יתכן, שגם אני הייתי מוצא בו את הראיה, שמצאתם עכשיו, כי אני מאוד משתוקק ללמוד בו"...

רבינו היה רגיל בשנות צעירותו - לעשן סיגריות. יום אחד, באמצע העישון, נדמה היה לו, שיתכן שמרגיש טעם של יין בתוך הסיגריות, והוא חשש שאולי משרים את עלי הטבק של הסיגריות ביין כדי להשביח את טעמם. ואם זה נכון ומעורב שם יין- אסור לעשן אותם, כי חכמינו אסרו להנות מ"יין נסך", שכן יין שהגוי נגע בו, אסור בהנאה.

מיד, עם כל הקושי שבדבר, הפסיק לעשן מחמת הספק, עד שיתברר העניין, ואכן לבסוף התברר, שאותו יצרן סיגריות נהג להשרות את עלי הטבק ביין ובאמת היה אסור לעשן את הסיגריות האלו. למרות שידוע לכל, שמאוד מאוד קשה להפסיק בפעם אחת לעשן, אבל ברגע שהתעורר אצל הצדיק חשש ספק של איסור, מיד הפסיק. והסתלק מן הספק...

הגאון הצדיק רבי יהודה משה פתיה צ"ל: נולד בבגדד, ב' שבט ה'תרי"ט (1859). בילדותו למד ב'מדרש תלמוד תורה' ולאחר שעבר ל'מדרש בית זילכה' נודע כבקי עצום בש"ס. מצעירותו ניכר כי לגדולות נועד. נטה לפרישות וכל ימיו התרחק משררה והסתפק במועט.

מחכמי בבל וארץ ישראל ומקובל נודע. שימש כראש ישיבה ב'מדרש בית זילכה'. בשנת ה'תרמ"ב (1882) החל להתעמק בחוכמת הקבלה. **גאון בנגלה ובנסתר. התנהג בחסידות ובקדושה. ענוותן מופלא.** במשך השנים הרבה לעזור לזולת. בקי בפתרון חלומות, כתב קמעות וריפא חולים וערך תיקונים עבור נפטרים. **גאון בנגלה ובנסתר.**

המונים השכימו לפתחו ונושעו. הקים מספר ישיבות ללימוד "חוכמת האמת". בשנת ה'תרצ"ד (1934) עלה לארץ ישראל והתיישב בירושלים, בה התפרסם כאיש קדוש. על שמו הוקמו מספר ישיבות, בתי-כנסת ומספר רחובות נקראו בשמו. נפטר בירושלים ב-כז' אב ה'תש"ב (1941). חי כ-83 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: המקובל יהושע משה צ"ל. **אמו:** מרת חנה. **בנו:** ר' שאול. **מרבתי:** המקובל האלוקי הגאון ר' יוסף חיים צ"ל. חכם ראובן יוסף בלבל צ"ל. הרב עבדאללה סומך צ"ל. אביו, המקובל חכם יהושע משה. **חברותא:** המקובל ר' שמעון אגאסי צ"ל. **מתלמידיו:** המקובל ר' שמואל דרזי צ"ל. המקובל ר' סלמאן מוצפי צ"ל, המקובל ר' שאול דוד חי מועלם צ"ל.

מספריו: **יין הרקח** - פירוש על ה'אידרא רבא' וה'אידרא זוטא' • **בית לחם יהודה** - פירוש על עץ החיים • **מנחת יהודה** - פירוש על התנ"ך עפ"י הקבלה (נקרא גם בשם רוחות מספרות- כיוון שמתוארים בו חזיונות, בהם נתגלו נפטרים לצדיק וביקשוהו שיביאם אל תיקונם) • **מתוק לנפש** - ביאור על סבא דמשפטים • **חסדי דוד**.

מעשה היה בדורנו, עת אשר חפצו לבנות בשכונת מחנה יהודה הממוקמת בירושלים את בית הכנסת הגדול "מנחת יהודה" על שמו של המקובל רבי יהודה פתיה צ"ל, העסקנים חתמו חוזה עם קבלן על סדר הבניה והמחיר הסופי.

כשהחל הקבלן בעבודתו נוכח במהרה לראות לאכזבתו, **שהאדמה המיועדת לבנות עליה את הבניין, הינה מלאה סלעים ואבנים המקשים מאוד על הצבת יסודות הבניין,** הלה חכך בדעתו, אם להימנע מהבניה עקב ההוצאות הגדולות והעבודה הקשה הכרוכה בכך היות שהעלות לבניית בית-הכנסת תהיה גדולה עד מאוד מהמחיר שסוכם.

והנה בלילה, עת אשר נם הקבלן את שנתו, ראה בחלום את ר' יהודה פתיה בכבודו ובעצמו, הרב פנה אליו ושאלו: "מדוע מתעכב הנך מבניית בית הכנסת על שמי?" - "מפני שגיליתי שהקרקע היא סלעית לחלוטין", השיב הקבלן. הרב פנה לעברו ואמר: "**אל דאגה, אני כבר איישר לך את הקרקע מכל הסלעים והאבנים**". הקבלן ראה את הרב פתיה בחלומו מפנה בזריזות את הסלעים, התעורר והנה חלום.

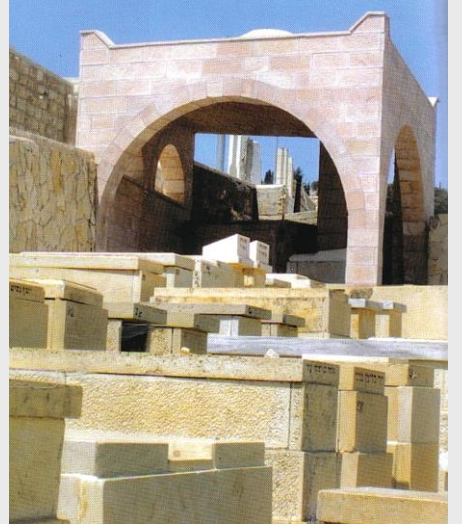
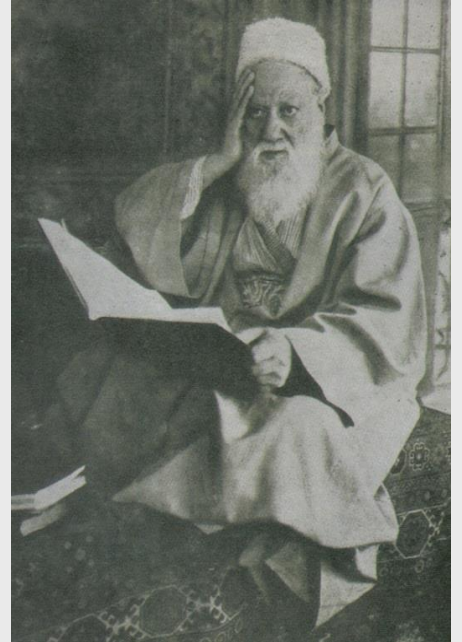
למחרת בבוקר הזדרז הקבלן להגיע לאתר המיועד לבניה, ונדהם למראה עיניו, **הקרקע הייתה ללא סלעים ואבנים כלל ועיקר.** הלה מיהר לספר את החלום לתלמידי חכמים גדולים בירושלים, וכשהללו הגיעו לאתר הבניה לראות את הנס בעיניהם אישרו שבודאי חלום אמת הוא והרב פתיה בכח קדושתו יישר את הקרקע מהעולם העליון.

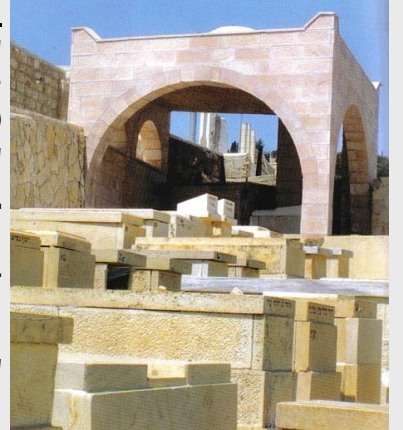
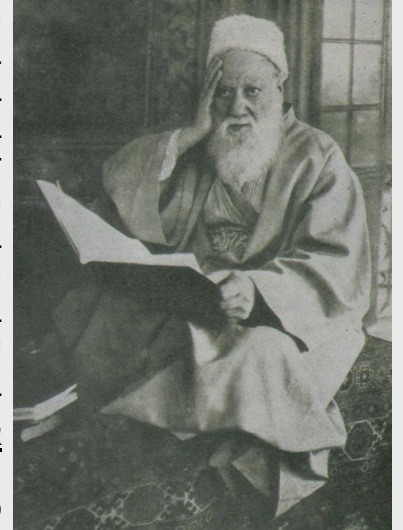
על העובדה, כי הרב היה בקי בפיתרון חלומות יעיד הסיפור הבא: פעם אחת הגיעה אליו אשה זקנה, ואמרה, כי ראתה בחלום שהוציאה ספר תורה מן ההיכל, להוליכו אל התיבה לקרות בו בציבור. ובאה אשה אחרת וחטפה אותו מידה.

אמרתי לה: "זה פתרונו, שיתנו לך ילד אחד להגישו למילה אצל כסא אליהו הנביא, ותבוא אישה אחרת ותחטוף את הילד ממך, והיא תזכה בו להגישו למילה". והשיבה לי כי דבר זה נתקיים בה כבר לפני שני שבועות.

אמרתי לה: "ואימתי ראית את החלום?". אמרה לי: "זה חודש ימים". אמרתי לה: "אם כן, קדם החלום למעשה, ואין זה בכלל ש'אין מראין לאדם דבר שעבר'. ומה בידי לעשות אם את לא באת לשאול פתרון החלום, אלא עד אחר שנתקיים".

ודע, כי הכלל הוא בזה, כי **ספר תורה מורה על בן זכר.** ולכן אם רואה האדם שקנה ספר תורה או שהביאו לו ספר תורה פירושו: **שתעבר אשתו בבן זכר. ואם נפל ספר תורה מידו- ח"ו תפיל אשתו. ואם נקרע- ימות הוולד ל"ע.** וזה הפתרון הוא בדוק ומנוסה.

הגאון הצדיק רבי יהודה משה פתיה זצ"ל: נולד בבגדד, ב' שבט ה'תרי"ט (1859). בילדותו למד ב'מדרש תלמוד תורה' ולאחר שעבר ל'מדרש בית זילכה' נודע כבקי עצום בש"ס. מצעירותו ניכר כי לגדולות נועד. נטה לפרישות וכל ימיו התרחק משררה והסתפק במועט. **מחכמי בבל וארץ ישראל ומקובל נודע**. שימש כראש ישיבה ב'מדרש בית זילכה'. בשנת ה'תרמ"ב (1882) החל להתעמק בחוכמת הקבלה. **גאון בנגלה ובנסתר**. התנהג **בחסידות ובקדושה**. **ענוותן מופלא**. במשך השנים הרבה לעזור לזולת. בקי בפתרון חלומות, כתב קמעות וריפא חולים וערך תיקונים עבור נפטרים. **גאון בנגלה ובנסתר**. המונים השכימו לפתחו ונושעו. הקים מספר ישיבות ללימוד "חוכמת האמת". בשנת ה'תרצ"ד (1934) עלה לארץ ישראל והתיישב בירושלים, בה התפרסם כאיש קדוש. על שמו הוקמו מספר ישיבות, בתי-כנסת ומספר רחובות נקראו בשמו. נפטר בירושלים ב-כז' אב ה'תש"ב (1941). חי כ-83 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים.

אביו: המקובל יהושע משה זצ"ל. **אמו:** מרת חנה. **בנו:** ר' שאול. **מרבתי:** המקובל האלוקי הגאון ר' יוסף חיים זצ"ל. חכם ראובן יוסף בלבול זצ"ל. הרב עבדאללה סומך זצ"ל. אביו, המקובל חכם יהושע משה. **חברותא:** המקובל ר' שמעון אגאסי זצ"ל. **מתלמידיו:** המקובל ר' שמואל דרזי זצ"ל. המקובל ר' סלמאן מוצפי זצ"ל, המקובל ר' שאול דוד חי מועלים זצ"ל. **מספריו:** **ייין הרקח** - פירוש על ה'אידרא רבא' וה'אידרא זוטא'. **בית לחם יהודה** - פירוש על עץ החיים **ימנחת יהודה** - פירוש על התנ"ך עפ"י הקבלה (נקרא גם בשם רוחות מספרות - כיוון שמתוארים בו חזיונות, בהם נתגלו נפטרים לצדיק וביקשוהו שיביאם אל תיקונם) **מתוק לנפש** - ביאור על סבא דמשפטים **חסדי דוד**.

באחד המקרים, נסע תלמידו המובהק, הרב סלמאן מוצפי לביקור בארץ הקודש. הרב ישב עם תלמידיו ועסק עימם בלימוד סודות התורה. לפתע השתנו פני הרב ואמר: "אוי, חכם סלמאן נמצא בצרה ליד הכותל המערבי ובוכה, מי יעזור לו?". רבינו הפסיק את לימודו והחל להתפלל לשלום תלמידו האהוב הנמצא בצרה. כשהוא מזיל דמעות רבות. גם תלמידיו החלו מתפללים לשלומו של ר' סלמאן. כך נמשכה התפילה למשך כחצי שעה. לאחר מכן, אורו פניו ואמר: "הודו לה' כי טוב. **הקב"ה שלח את ישועתו לחכם סלמאן על-ידי חכם ששון!**". התלמידים הביטו זה בזה נדהמים. הם ראו כיצד רבם צופה בכוח התורה הקדושה את אשר נעשה מרחוק. כשחזר ר' סלמאן מירושלים, כל התלמידים ניגשו אליו וביקשו לדעת מה אירע לו ליד הכותל המערבי.

ר' סלמאן השתומם מאוד ותמה כיצד הם ידעו שאירע לו דבר מה בעת שהותו ליד הכותל המערבי. סיפרו לו חבריו את שרבעם ראה ואף הוא הפסיק את השיעור והתפלל עבורו עד שנושע. "אספר לכם מה אירע" השיב ר' סלמאן. "בעת שהותי בירושלים, נפוצו שמעות כי בבגדד פרצה מגפה, ורבים ניספו בה. דאגתי מאוד ושלחתי מברק לביתי להודיעני מה אירע ומה שלום משפחתי. אולם כל מענה לא הגיע. שלחתי מברק נוסף ובו התחננתי שיודיעו לי מה אירע בעירי ובקרב משפחתי, אולם לא קיבלתי כל מענה. החלטתי לשפוך את שיחי לפני בורא עולם ליד הכותל. בכיתי בכי רב ומרוב דאגה התמוטטתי מעולף. כשהתעוררתי מעלפוני, ראיתי את חברי למסע, הרב ששון ברבי יחזקאל הלוי מגיע במרוצה. הוא הושיט לי מברק שהגיע מבגדד ובו מבשרים לי כי לא ארע דבר בבגדד, וכי השמעות שנפוצו בירושלים אינם נכונות. נשמתי לרווחה ונתתי שבח והלל לבורא עולם. (חכמי בבל)

○ יפר רבינו: פעם אחת נכנסתי אצל רופא עיניים בשם יחזקאל עזרא בן משה אל-עיני. הוא ידע לעשות שמן מרקחת לרפואת חולי העצמות הכואבים מבפנים לבשר. שמן זה הוא היה יקר מאוד. בבואי אליו אמר לי, שראה בחלום את אביו משה, שכבר עברו 30 שנה מאז שנפטר, ולא ראהו בחלום, רק אמש בלילה. ואביו אמר לו: "בבקשה ממך, בני, תלווה אותי עד עיר בצרה בלבד, ותעשה עימי טובה זו, ואיני מבקש ממך דבר אחר חוץ מזה".

אביו היה עניו מאוד, זקן ונשוא פנים, ומחזר על מצוות. בכל יום הלך בשלושה בתי כנסיות כדי לענות 'קדיש' ו'ברכו', ו'קדושה' ואמן. כשראה זקן בא ממרחק, מיהר לשבת כדי לקיים "מפני שיבה תקום". אחר גמר תפילה היה מקבץ את כל החנוונים, כדי להניח להם ציצית ותפילין, ולקרוא קריאת שמע וקנה כמה ציציות ותפילין מכיסו וממונו והקדיש להם. אמרתי לרופא כי אביו חזר להתגלגל באיש אחד בגלל חיסור מצווה. האיש שבו מגולגל האב חולה בעיניו או בעצמותיו, איש עני. עתיד לבוא אצלך היום או מחר. אביך לבקש ממך שתעסוק עימו בחינם, דבר זה ימשך 3-4 ימים, כשיעור מהלך מכאן ועד בצרה, ואח"כ ייפטר.

האיש ההוא גם הוא רגיל להלביש ציצית ותפילין לאחרים. חזרתי לביתי והנה שלוחו בא אחרי, ואמר לי: "בא אותו האיש אשר דיברת עליו, והוא חולה ברגליו". כאשר הלכתי אצל הרופא ראיתי את האיש ההוא והוא עני מאוד, ואמר לי כי היתה מלאכתו לעשות שמן שומשומין, והיו כמה פועלים תחת ידו ועכשיו לא נשאר לו מאומה ואף חלה ברגליו, ואינו יכול ללכת מכאב עצמות רגליו. אמרתי בעורמה: "אולי בגלל שלא לבשת ציצית ותפילין" אמר לי: "אני נזהר בזה מאוד וגם לפועלים קניתי תפילין ולא הייתי מניחם לעסוק במלאכתי עד שיניחו תפילין. ובעת הסעודה הייתי מצווה אותם שיברכו גם ברכת המזון, אף על פי שיש לי הפסד. ולא ידעתי למה עשה ה' עימי ככה". הרופא עשה כאשר ציווה אביו עליו בחלום, ואמר לחולה: "אני אטרח בעבורך עד מקום שידי מגעת". וגם נתן לו מעות לפרנס את בני ביתו. אחר שלושה ימים נפטר החולה, והיה הרופא בצער גדול ואמר לעצמו: "אם לאבי, שהיה חסיד גדול ובעל מעשים - כך עלתה לו, אם כן מה אתוודה ומה אומר על רוב פשעיי וחטאתי", וישב לו בתענית כמה ימים, והיה צם ומתוודה לפני הקב"ה, ונעשה צדיק גמור עד בוא חליפתו

האדמו"ר הרב משולם פייש סג"ל לאווי (השני) מטאהש זצ"ל - נולד ב-ג' בניסן ה'תרפ"א (1921) בנירְטָאָהש, רוזנות סאַבּוֹלֶץ' (הונגריה) והיה בכור בניו של אביו. משחר ילדותו ניכר כי לגדולות נוצר, למד בהתמדה נפלאה, התפלל בהתלהבות, מידותיו הטובות הפליאו את כל ראיו. בשנת ה'תש"ג (1943) גויס לשירות העבודה ההונגרי ונשלח למחנות בקושיצה ובמרגיטה. בשנת ה'תש"ד (1944) נכבשה המדינה על ידי גרמניה הנאצית ומרבית משפחתו המורחבת נשלחה לאושוויץ. אביו נרצח בר"ח אלול ה'תש"ד (1944).

לאחר שהצבא האדום נכנס למרגיטה שוחרר רבינו והוא הוזמן בשנת ה'תש"ח (1948) ע"י שרידי חסידות טאהש לשמש כאב"ד ואדמו"ר בנירְטָאָהש. כך החל לשמש כאדמו"ר השלישי של חסידות טאהש. התמיד בלימודיו יומם ולילה. התפלל שעות ארוכות בהתלהבות נוראה, ועבד את בוראו בקדושה נפלאה. ביתו היה פתוח לרווחה ליהודים הצריכים עזר וחיזקם בכל מצוקותיהם במסירות נפש לאחר שנתיים וחצי עזב את הונגריה בעקבות השלטון הקומוניסטי.

בשנת ה'תשי"א (1951) עקר למונטריאול שבקנדה, ומיד הקים שם את בית מדרשו 'אהל אלימלך' טאהש. קיבץ את בניו וחיזקם לבנות את כלל ישראל מחדש אחרי החורבן הנורא.

רבים השכימו לפתחו מכל קצווי תבל ונדע לצדיק וקדוש ה' ופועל ישועות. בשנת ה'תשכ"ג (1963) הקים שיכון חסידי בשם 'קרית טאהש' מחוץ לעיר, יסד ובנה ישיבה גדולה לבחורים, והרביץ בו תורה לאלפים וכן הקים בתי חינוך לבנים ולבנות, בפרבר בּוּאָגְרֵיאָן. עם השנים נאספו סביבו חסידים רבים. עבד את ה' כחד מצדיקי קמאי. רדף אחר השלום. ברח מן המחלוקת כמפני האש. נודע באהבת ישראל ומידותיו הנשגבות. פיזר סכומי עתק לצדקה. הגבאים ניסו למנוע את חלוקת הסכומים האדירים, כי לבית הרבי לא נשאר אפילו פרוטה לפרטה, ומשהרגיש בזה הרבי, היה מטמין את הממון בנעליו למען לא ירגישו הגבאים בדבר.

כשהגבאים הערימו קשיים על הנצרכים להיכנס לבית הרבי, ניגשו אלו לרבי בבית מדרשו, ואמר להם לבוא אליו כשהולך למקווה, ושם חילק סכומים אדירים. מדי יום ביומו הקפיד לסיים את כל פרקי התהלים. לא ישן ולא אכל מרגע שהקיץ והיה טועם "פת שחרית" רק לאחר חצות הלילה! בעל רוח-הקודש. נפטר ב- כ"ז באב ה'תשע"ה (2015). ציונו בקרית טאהש, בואבריאן (קנדה). חי כ-94 שנים. בנו רבי אלימלך משמש אחריו כאדמו"ר.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' אלימלך מטאהש. **אביו:** האדמו"ר ר' מרדכי סג"ל לאווי הי"ד (רב העיירה דעמעטשער בהונגריה). **אמו:** מרת צירל (בת ר' יעקב פּעקעטע, מח"ס אמת ליעקב מנירבאטור).

מנירבאטור): מרבתי: ר' אשר לאווי (דודו, רבינו נסע ליישיבתו בקאלוב). **נשותיו:** מרת חווה (בת ר' יהודה ויינגרטן - זיווג ראשון בין השנים תש"ו-תשנ"ו), מרת מלכה (בת ר' מנדל האס ממונטריאול, אלמנת ר' אברהם יצחק הויר - זיווג שני, משנת ה'תשס"ו). **ילדיו:** ר' מרדכי זצ"ל (נפטר בשנת ה'תשנ"ח), מרת צירל (נישאה לר' אביגדור דניאל פיש, האדמו"ר מהאדס ויליאמסבורג), מרת ברכה חנה (נישאה לר' יוסף מאיר מאיער, האדמו"ר מליז'נסק מונסי), מרת פריידל שרה (נישאה לר' אברהם כץ, אב"ד משכנות לאביר יעקב במונסי), מרת ששא מלכה אלטה (נישאה לר' יוסף ירחמיאל כהנא, ראש הכוללים בקרית טאהש), האדמו"ר הנוכחי, ר' אלימלך לאווי (חתן רבי נפתלי צבי לאבין מזידיטשוב). **מספריו:** **יעבודת עבודה- ח' חלקים.**

פעם נכנס לרבינו יהודי שהתגורר במונטריאל, ואמר לו שבא להיפרד ממנו, מפני שהוא עומד לעזוב את העיר ולעבור להתגורר בעיירה מרוחקת. העיירה היא הייתה כמעט ריקה מכל סממן יהודי, והרבי שאלו: "איך ייתכן שיהודי כמוך יגור במקום שכמעט אין שם אידישקייט?". אמר היהודי שהדבר הוא מפני שאירע לו "ל"ע אסון גדול, וסיפר שהיה לו סכום גדול מאוד של כסף כדי לקנות דירה במונטריאל, וכאשר נסע פעם לאנטוורפן, נגנב ממנו כל הסכום, ועכשיו שהציעו לו איזה משרה באותה עיירה, אין לו ברירה ומוכרח הוא לעבור לשם כדי שתהיה לו פרנסה. אך הרבי לא הרפה, ואמר לו שאף על פי כן לא כדאי הדבר להחריב את ביתו מכל האידישקייט, וכדאי לו להישאר במונטריאל.

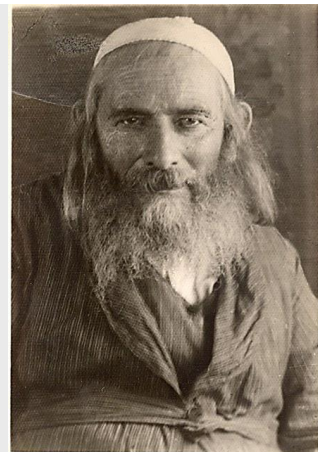
למחרת, כשהיהודי התפלל בבית המדרש, נכנס יהודי לא מוכר, וניגש אליו, ושאלו אם הוא היה פעם באנטוורפן ונגנב ממנו סכום עצום של כסף, ומשהשיב לו היהודי שכן, אמר לו היהודי בשקט שהוא נתפתה מיצרו, והוא גנב ממנו את הכסף, ועכשיו הוא מתחרט, והחזיר לו כל הכסף, ואמר לו שיש כאן עוד כמה אלפי דולרים על העוגמת נפש ותיכף ברח הגנב...

היהודי לא האמין למשמע אזניו, הוא לקח את המעטפה עם הכסף, וראה לנכון שאכן כל הסכום העצום שנגנב ממנו נמצא שם – עם התוספת. היהודי ראה בזאת סייעתא דשמיא עצומה שעליו להישאר במונטריאל ולא לעבור למקום ההוא, ושחם שגם הרוויח כמה אלפי דולרים מכל הגניבה הזאת, ואכן כך עשה, הוא נשאר שם, וקנה דירה חדשה והקים בית יהודי חסידי לתפארת.

שנים רבות אחר מאורע זה, פגש היהודי באותו 'גנב' שהחזיר לפני שנים את כל הכסף. היהודי ניגש אליו והודה לו שבזכות מעשה זה נשאר במונטריאל והקים בית חסידי לתפארת, אמר לו 'הגנב': "ליהי ידוע לך, שלא לי אתה צריך להודות, אלא לאדמו"ר מטאהש". וכאשר ראה שהיהודי לא מבין, גילה לו את הסוד, ואמר לו שהוא לא היה מעולם באנטוורפן, רק האדמו"ר מטאהש ביקש ממנו להגיע אליו, ולספר לו כל המעשה הזה – כאילו הוא היה הגנב – ולתת לו את כל הכסף הזה כדי שישאר במונטריאל ולא יעבור למקום ההוא, ולכן לו אתה צריך להודות ולא לי...

(הסיפור מתוך 'נועם שיח' - שיחות הגה"צ רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקווד)

הגאון הרב דוד בהר"ן זצ"ל - נולד באלול ה'תרכ"ה (1865). עוד בהיותו ברחם אמו ניבא אביו כי לגדולות נוצר, והרבה בתפילות ותחנונים ובאמירת פרקי תהלים לאין מספר. בברית נקרא דוד ע"ש דוד המלך. כעבור שבועיים מלידתו, אביו חלה במגיפת החולירע שהשתוללה אז בירושלים והתבקש לבית-עולמו. בילדותו למד אצל מלמדים פרטיים ולא בת"ת. בסעודת הבר-מצווה דרש חידושים נפלאים במשך כמה שעות, כאשר אחד מהנוכחים בסעודה היה הגאון ר' עקיבא יוסף שלזינגר. הוא התפעל מהדרשה מאוד ואמר לו: "אתה תהיה חתני לבתי שרה", ואכן באותו ערב ערכו את התנאים. בשנות בחרותו למד בישיבת 'עץ חיים', ועסק בתורה יום ולילה עד שנודע לת"ח מופלג.

בשנת ה'תרנ"ד (1894) הודיעו מטעם מרן המהרי"ל דיסקין מבריסק זיע"א, כי מתכונן לפתוח ישיבה עבור טובי האברכים המצויינים בירושלים. אחד מהאברכים שנבחרו היה רבינו, ואף שמלכתחילה לא חפץ להחליף את מקום תלמודו, אולם הגאון ר' שמואל סלאנט שעמד בראש ישיבת 'עץ חיים', הפציר בו שיסכים להיכנס לישיבת המהרי"ל דיסקין. כך נוסדה ישיבת 'אהל משה' עם עשרה אברכים מצויינים שבראשם היה רבינו. שקידתו הייתה מופלאה. בכל לילה אחר תיקון חצות שעשה בדמעות שלישי על חורבן הבית היה בא לביה"כ ולומד עד תפילת ערבית ללא הפסקה. בדרכו לישיבה ולכל מקום שהלך היו שפתותיו דובבות תורה. הרבה בתעניות חלום כיוון שחלומותיו היו מתקיימים. נפטר ביום שבת, כ"ז אב ה'תש"ו (1946). חי כ-79 שנים. ציונו בהר-הזיתים בחלקת הנביאים בירושלים.

אביו: ר' נחום לוי משאדיק. **אמו:** מרת מינה-לאה (בת ר' משה ריבלין שהיה מנהיג האשכנזים בירושלים). **אשתו:** מרת שרה (בת ר' עקיבא יוסף שלזינגר. התחתן בהיותו כבן 16 שנים). **מרבותיו:** ר' שלמה זלמן בהר"ן (אחיו למחצה, בנו הגדול של אביו מאשתו הראשונה), ר' מאיר אורבך (ה"אמרי בינה, ראב"ד האשכנזים בירושלים), ר' משה יהושע יהודה לייב דיסקין, ר' יצחק ירוחם דיסקין, ר' שמואל סלאנט. **חברותות:** ר' שלמה אלישיב (בעל ה"לשם שבו ואחלמה" - למדו ביחד את כתבי האריז"ל), ר' אליהו דוד סלוטקי (מחבר 'יד אליהו', מפתח אנציקלופדי לקבלת האריז"ל), ר' מרדכי דוד לוי, ר' בצלאל גולדשטיין (החלבן משערי חסד), ר' משה שוחט-פרנקנטל. **מתלמידיו:** ר' אברהם חיים נאה, ר' שלמה זלמן אורבאך, ר' שריה דבליצקי, ר' שמואל אורבאך, ר' שלמה יחיאל פרידמן. **מילדיו:** שלמה זלמן וייספיש (נפטר בחיי אביו), ר' נחום וייספיש הי"ד (נרצח במאורעות תרצ"ו-תרצ"ט), יחיאל (נפטר בצעירותו). **בתו:** מרת חיה יוכבד חיקה (נישאה לר' משה פרידמן - רב קהילת הפרושים בירושלים).

יפור מבהיל בעוצמתו סופר על הגאון רבי דוד בהר"ן זצ"ל אשר נודע בירושלים של מעלה בהיקף גדולתו וגאונותו התורנית, בצדקותו ובקדושתו המופלגת, וביחוד בדקדוק המצוות ושמירת ההלכה עד כדי מסירות נפש ממש. למרות צניעותו המופלגת שמו יצא לתהילה כשולחן ערוך חי, כעמוד ההוראה וכדמות עילאית לחקות אותה. אישיותו הקורנת השפיעה רבות על דמותם של בני ירושלים המדקדקים בהלכה, שהיו ממליצים אודותיו: **"כל הרואה את דוד נזכר הלכה"**. את הספור המפעים סיפר אחד מצאצאיו:

בשנותיו האחרונות התגורר רבי דוד בשכונת 'שערי חסד', בבית בתו הרבנית חיה יוכבד [חיקה] פרידמן ע"ה, שהתאלמנה בצעירותה מבעלה הגאון רבי משה פרידמן זצ"ל. מדי לילה ולילה היה רבי דוד משכים קום לאמירת 'תיקון חצות', ולאחר מכן עסק בתורה עד כשעה וחצי לפני זמן ותיקין.

אז צעד לאיטו פסיעה אחר פסיעה לעבר בית הכנסת 'הגר"א' בשכונה, שם המשיך ללמוד חברותא עם אחד מתלמידי החכמים החשובים שבשכונה. בתו, הרבנית פרידמן, שנהגה בו כיבוד אב באופן מהודר ביותר, הקפידה אף היא לקום באשמורת הבוקר, להכין עבורו כוס קפה מהביל להחם בו את ליבו. רבי דוד היה משיב בו את נפשו ומזדרז לצעוד לבית הכנסת.

והנה, באחד הלילות, כשהגיע רבי דוד לבית הכנסת, דקות אחדות לאחר שהחל ללמוד עם החברותא, פנה אליו במפתיע וביקש את מחילתו על כך שהוא נאלץ כעת לעצור ולשוב בדחיפות הביתה כי שכח דבר מה... בתחילה ניסה החברותא לעצור בעדו, מאחר וידע כמה מאמץ וזמן תיקח ממנו הדרך, אך רבי דוד היה החלטי בדעתו, קם ויצא. כששב לבית-הכנסת כבר עמדו הציבור להתפלל, ולמרות שלא הספיק להשלים את חוק לימודו כמדי יום, ניכרה על פניו ארשת של שביעות רצון.

החברותא שהכיר את הליכותיו של רבי דוד, ידע כי כל מעשיו מונהגים בדקדוק על פי דעת תורה והלכה, הסתקן מאוד לדעת איזה דבר חשוב יכול היה לגרום לרבי דוד לנטוש אותו כך באמצע הלימוד ולבטל את לימודם הקבוע. אולם רבי דוד סירב לפרט. רק לאחר הפצרות מרובות, נענה ואמר:

"ודאי ידוע לך כי כיום אני מתגורר בביתה של בתי האלמנה. והנה היום שכחתי לשטוף את הכוס בה שתיתי את הקפה לפני יציאתי מהבית. חששתי כי עד שאשוב מתפילת שחרית, שארית הקפה תתייבש, והדבר יקשה על בתי לשטפה. חזרתי אפוא על עקבותיי לשטוף את הכוס בעוד השארית רכה..."

החברותא נדהם ותמה: "אינני מבין, הרי בסך הכל זוהי בתך, והיא בוודאי מוחלת לך על כך בלב שלם?" - "נכון!", אמר רבי דוד, "אך בכל זאת, היא אלמנה!". **מרעיש! הרי כל רגע של ביטול תורה אצל רבי דוד היה נורא. זמנו היה מדוקדק ומחושב עד לאחת. העידו עליו מכיריו כי מיום עומדו על דעתו לא ביזבז רגע אחד מזמנו שלא ניצלו עד תם. אולם כדי לא להטריח אלמנה בצער כה מועט, שאין ספק שלא היתה מקפידה על כך, הקדיש לזה קרוב לשעה... (מעובד מתוך 'אוצרותיהם אמלא')**

הגאון הרב מנשה שהרבני זצ"ל - נולד בש"ק פרשת נשא, ז' סיוון ה'תרמ"א (1881) בבגדאד שבעיראק. אביו פרנס את משפחתו שהייתה מרובת ילדים ולא היה לו כסף לשלוח את בנו ללמוד. ועל כן עד גיל 12 לא ידע קרוא וכתוב. היות וקינא בילדים שידעו ללמוד, הלך וחיפש עד שמצא תלמוד תורה שהסכים לקבלו כתלמיד ושם במשך תקופה קצרה השלים את לימודיו. בשנת ה'תרנ"ו עבר ללמוד בישיבת מדרש בית זלכה והיה בין המצטיינים בישיבה בהתמדתו בלימוד התורה וכן בעיונו ועמקותו בהבנת סוגיות הש"ס. משנת ה'תרנ"ח (1897) בערך, הפך לבן בית אצל מנהיג יהדות עיראק, רבשכב"ה המקובל חכם יוסף חיים זיע"א מבגדאד, והיה לתלמידו המובהק. שימש אותו, למד ממנו כתיבת סת"ם, שחיטה ומילה, והעלה את תשובותיו על הכתב. לאחר נישואיו נשלח ע"י הרב יוסף חיים, לעמוד בראש הישיבה שבקבר עזרא הסופר. נהג בענווה ובפשטות, ועסק בהשכנת שלום.

לפרנסתו עסק במסחר בדים ולא קיבל שכר על לימוד תורה. לאחר כשנתיים שב לבגדאד והחל לשמש כמורה במדרש תלמוד תורה ומספר תלמידיו הגיע לכ-3,000 ובמשך שנים רבות העמיד שם תלמידים. בתקופה שלפני מלחמת העולם הראשונה, החל לשמש כרב בערים אבאדאן, ומחמרה שבכורדיסטן הפרסית. כשהתחילה המלחמה להשפיע על המצב הכלכלי של מוסדות הלימוד בבגדאד, שנתמכו בעיקר על ידי תרומות, הוא נשלח כשד"ר והגיע להודו, סינגפור, הונג קונג ושנחאי שבסין. בשנת ה'תש"ט (1948) עזב את תפקידו כרב בפרס, עלה לישראל והתיישב ברמת גן. לאחר כשנה עלו גם משפחתו ובני קהילתו. נפטר ב-כ"ח אב ה'תש"כ (1960). חי כ-79 שנים. ציונו ברמת-גן.

אביו: ר' שלמון. **בנו:** ר' שלמון. **מרבתי:** הגאונים ר' משה צדקה, חכם ר' יוסף חיים (ה'בן איש חי). רבינו היה תלמידו המובהק. **חברותא:** הגאון חכם ר' אליהו חבה. **מתלמידיו:** הגאונים המקובל ר' יעקב מוצפי (אב"ד של העדה החרדית הספרדית בירושלים), ר' שלמן חוגי עבודי. (הרב הראשי האחרון של בגדד ואב"ד בירושלים וחבר מועצת הרבנות הראשית ובית הדין הרבני הגדול), ר' יהושע משה (רבה של גבעתיים). **מספריו:** חיבר למעלה מ-40 חיבורים. רוב הכתבים אבדו בפרס. ממה שנותר: **כפתור ופרח** - על התנ"ך. **פרדס רימונים** - על התנ"ך. **אגדה מקובצת** - על הגדה של פסח. **אגרת הפורים**. **שירות ותשבחות** - פיוטים ושירים. **שירה לאל** - פיוטים ושירים (בסה"כ כתב כ-880 פיוטים ושירים).

כשהיה כבן שנתיים אימו הייתה אופה כעכים ורבינו ביקש כעך אחד בשביל החתול עם העיניים הקטנות. אימו שידעה שאין בביתם חתול כלל המשיכה עם דמיון הילד ואמרה: "בני, הבא לי את החתול תחילה ואחר כך אתן לך כעך". ולא איחר למלא בקשתה רץ לעבר עריסתו והביא בידו נחש והשליכו ארצה לפני אימו ולפני שכנותיה שהיו סביבה והן ברחו מפניו בבהלה. אחרי כן התברר מפי הילד, כי הנחש היה מצוי איתו כל יום והילד השתעשע כל הזמן איתו והנחש לא הזיק לו.

בנו סיפר כי בשכונתם הייתה אישה חשוכת מרפא והרופאים אמרו לה נואש. אחד מהקרובים שלה שהכיר את רבינו אמר לה: "פה היה צדיק שנפטר ואשר הכין את התכריכים לקבורתו ואת הסבון בו החברה קדישא ירחצו ויטהרו את גופו. (את התכריכים הכין רבינו בחיי חיותו והביאם עימו מפרס לארץ ישראל) תשאלו את המשפחה אם נשאר להם מן הסבון הנ"ל, תרחצי בו ותתרפאי". האישה פנתה למשפחה ולמרבה המזל נשאר להם מן הסבון והיא קיבלה את הסבון שרחצו בו את רבינו וברגע שהשתמשה בו שב בשרה כבשר תינוק בן יומו והתרפאה ממחלתה.

מעשה עם אישה עקרה שהייתה מטופלת אצל הרופאים במשך שמונה שנים אך לא עזרו הטיפולים. כאשר נפטר רבינו אמרו לה שכדאי שהיא תביט בפני הצדיק (כך מקובל אצל בני בבל שזו סגולה בדוקה שהאישה בזכות זה תתעבר). למרות שהתנגדו לזה, הרה"ג ח"ר אליהו חבה הסכים. וכן היה, האישה הביטה, ואחר שנה התעברה וילדה בן, וכן שנה אחרי שנה התעברה האישה וזכתה לזרע בירך ה'.

כשעבר רבינו באחת מסמטאות בגדד הגיח לעברו זקן נשוא פנים שלא הכירו מעולם, ואמר לו שלום בחביבות ובסבר פנים יפות. החזיר לו רבינו: "שלום", ושאלו: "האם כבודו זקוק לעזרה?". ענה לו הזקן: "אני חייב לך מטבע זו ואני פורע לך", ובתוך דבריו הוציא מכיסו מטבע של לירה זהב ודחף לתוך ידו של רבינו ובעודו מתבונן במטבע היקרה וכשאינו מאמין במתרחש לנגד עיניו הרים את ראשו לעבר הזקן כדי להעמידו על טעותו, אולם הלה נעלם ואיננו. רבינו החל לחפשו אך לשווא. חשב רבינו: "איה האיש שאוכל להחזיר לו את כספו?". לאחר התלבטויות החליט כי במטבע זה ישתמש רק בדברי קודש בלבד. משם פנה לחנות הכורך ומוכר ספרי קודש וסיפר לו בצער את מה שאירע וביקש: "אנא מכור לי ספרים והניחם בחנותך, כי בביתי אין מקום. ונמכרם בשותפות ואתן שכרך". הכורך בראותו אברך צעיר שניכר בו היושר והתמימות הסכים למלא כל מוצא פיו. וכך עשו והברכה שרתה במעשה ידיהם ובכל אשר פנו השכילו והצליחו ובכך השתחרר רבינו מעול הפרנסה והיה פנוי לעסק התורה ימים ולילות.

דרכו בקודש הייתה להתפרנס מיגיע כפיים ועל כן על אף היותו רב ומורה צדק לא קיבל משכורת מקופת הקהילה אלא עסק במסחר והיה מוכר בדים. באחד מימי אדיהם של הישמעאלים שחל בימי חוה"מ שלנו ואז התכנסו לעיר כל הישמעאלים מהסביבה והסוחרים הישמעאלים ניצלו את יום ההתקהלות והעלו את מחירי מוצריהם וכמו כן עלו גם מחירי הבדים. יהודי העיר פתחו את עסקיהם ומכרו סחורה בחוה"מ שהאמירה לכפליים ממחירה הרגיל ולא היה זה יום שוק רגיל. בראות אנשי העיר את חנותו של רבינו סגורה, שאלו אותו מדוע אין הוא מוכר בחנות ומחמיץ הזדמנות פז, שאפשר להשתכר יותר ולהוציא לימי החג ולכבדו יותר בשפע ולשמח את בני ביתו. רבינו השיב להם, שאין שווה לו כל הון שבעולם בעד חוה"מ ואין הוא מוכן לבזות את המועדות שזה בבחינת עובד ע"ז והרגיעם שהוא ירוויח יותר מהם, ושהסחורה תתייקר הרבה יותר. אך האנשים העדיפו את הרווח הכפול המיידי ולא שמעו לו. לאחר החג מכיוון שמכרו את כל הבדים, לא נותרה סחורה בעיר. רבינו פתח את חנותו ומכר את הסחורה בכפליים יותר ממה שמכרו הסוחרים בחוה"מ.

הגאון הרב נפתלי צבי יהודה ברלין הידוע הנציב מוולוז'ין זצ"ל- נולד בשנת ה'תקע"ז (1817) במיר כבן בכור. מצד אביו מיוחס לגאון ר' אלחנן מברלין (מבעלי התוספות) ומצד אימו יחוסו מגיע עד לר' מאיר אייזנשטט (מח"ס 'פנים מאירות'). בילדותו התקשה בלימוד ואביו שקל לשלוח אותו ללמוד מקצוע. השיחה בין הוריו הגיעה לאוזניו והוא ביקש שינתן לו הזדמנות נוספת. הוא בכה לבוא עד שנפתחו בפניו שערי חכמה. בגיל 11 החל ללמוד בישיבת וולוז'ין. בגיל 13 התחתן. במשך 25 שנים התמסר לתורה והתבלט בשקידתו. בשנת ה'תרט"ט (1848) נפטר חמיו ור' אליעזר יצחק, חתנו, התמנה לראש הישיבה ורבינו שימש כמשנה לו. בשנת ה'תרי"ג (1853) נפטר ר' אליעזר יצחק ורבינו החל לשמש כראש ישיבת 'עץ חיים' בוולוז'ין. שמה של הישיבה תחת הנהגתו התפרסמה ולמדו בה יותר מארבע מאות תלמידים! במשך כ-38 שנים העמיד אלפי תלמידי חכמים. תלמידיו הגיעו מכל התפוצות. מגדולי התורה במזרח אירופה. חבר פעיל בתנועת 'חיבת ציון'.

בזקנותו ביקש למנות את בנו, ר' חיים (שימש כרבה של מוסקבה) כראש הישיבה במקומו אך בעקבות התנגדות של מספר תלמידים (אשר ביקשו לראות את ר' חיים סולביצ'יק כראש הישיבה) הלשינו לשלטונות על 'תפקודה הלקוי' של הישיבה. שר החינוך הרוסי התערב בענייני הישיבה. רבינו הסכים ללימוד השפה הרוסית מחוץ לכותלי הישיבה בתנאי שהדבר יעשה ע"י מורה ירא שמיים. אך שר החינוך דרש שלא ילמדו יותר מעשר שעות במשך היום. שלא יהיו לימודים בערב. לימודי החול יהיו רוב שעות היום, ושכל צוות הישיבה יהיה בעלי דיפלומות. רבינו לא הסכים ובשבט ה'תרנ"ב (1892) הישיבה נסגרה. התמוטטות מפעל חייו (עליו שקד במשך 38 שנים), והדאגה בשל החובות הכבדים של הישיבה (כ-9,000 רובלים) השפיעו על מצב בריאותו ומנע ממנו לממש את רצונו לעלות לארץ. נפטר ב-כ"ח אב ה'תרנ"ג (1893) בוורשה. חי כ-76 שנים. על שמו נקרא קיבוץ 'עין הנציב' בעמק בית שאן.

אביו: ר' יעקב (היה סוחר ות"ח במיר). **נשותיו:** הרבנית ריינה בתיה (בת ר' יצחק, ראש ישיבת 'עץ החיים' בוולוז'ין- בגיל 13 זוג ראשון). הרבנית בתיה מירל (בת ר' יחיאל מיכל הלוי אפשטיין מח"ס 'ערוך השולחן'- נשאה בזיווג שני כשהוא בן 50). **ילדיו:** ר' חיים (שימש כרבה של מוסקבה) ושתי בנות (מזיווג ראשון). ר' מאיר, ר' יעקב (מזיווג שני). **מתלמידיו:** הגאונים ר' חיים (בנו), ר' מאיר בר אילן (בנו), ר' איסר זלמן מלצר, ר' משה מרדכי אפשטיין, ר' חיים עוזר גודז'ינסקי, ר' ברוך דב לייבוביץ, ר' מנחם נחום קפלן, ר' שלמה פוליצ'ק, ר' דב כהנא שפירא. **מספריו:** **יאגרות הנציב**, **ברכת הנציב**- על המכילתא **יהעמק דבר**- על התורה **יהעמק שאלה**- ביאור על שאילתות של רב אחאי גאון **מרומי שדה**- חידושים על הש"ס ופירוש לשיר השירים **משיב דבר**- שו"ת.

כאשר רבינו הוציא לאור את ספרו 'העמק שאלה' על ה'שאילתות', עשה משתה והזמין אליו כמה תלמידי חכמים. כשהתאספו, אמר להם: "בוודאי אתם תוהים מדוע מצאתי לנכון לערוך משתה זה. הבה ואבאר לכם פשר העניין: בילדותי התקשיתי בלימודי, ולמעשה נחשבת בין התלמידים החלשים. יום אחד שמעתי שאבי מסיח את צערו בפני אמי, ואומר: "כל ימי קיוויתי שנפתלי צבי יגדל כת"ח גדול, אולם כפי הנראה הוא לא מסוגל. לאור מצבו הלימודי היום, יתכן שיהיה בעל מלאכה טוב ועוסק בצרכי ציבור. אולם לא נראה שיהיה ת"ח כפי שקיוויתי. אקח אותו לקצב כדי שלפחות ילמד מקצוע בו יוכל לעסוק למחייתו". כאשר שמעתי את הדברים, נגע צערו של אבי ללבי. באותה שעה החלטתי להשתדל ולהתאמץ מאוד בלימוד התורה, מתוך שאיפה יוקדת לעלות ולהתעלות בתורה. פרצתי אל תוך החדר שבו שוחחו הורי, הודעתי להם את החלטתי, ובאמת מאותו יום ואילך השתדלתי בכל כוחי, וב"ה ההצלחה אכן האירה לי פנים".

"אם תשאלו", המשיך הנציב ואמר, מה הקשר בין הסיפור הזה לבין שמחת המצווה שלנו? אסביר לכם. נתאר לעצמנו מה היה קורה אלמלא קיבלתי על עצמי אז עול תורה. הייתי חי כיהודי טוב, חייט או נגר. כמוכן גם הייתי קובע עתים לתורה. כאשר היה מגיע היום בו הייתי מתבקש לבית-דין של מעלה היו שואלים אותי: 'קבעת עיתים לתורה?' הייתי משיב בחיוב ומפרט את סדר יומי. הייתי אומר שטרוד הייתי בפרנסתי ובמעשי חסד שונים, אך בשארית הזמן קבעתי עיתים לתורה. אז היה הקב"ה מעמיד בפני את הספרים: 'העמק שאלה', 'מרומי שדה' ו'העמק דבר', ואומר לי: "את הספרים האלה יכולת לחבר! מדוע לא עשית זאת?". אוי לאותה בושה! על כן גדולה שמחתי שהחלטתי שאני יכול ומסוגל לגדול בתורה. החלטה זו היא שרוממה אותי. בזכותה העפלתי במעלות התורה והיא שהביאה אותי עד הלום".

על שקדנותו של הגאון בתורה יעיד הסיפור המופלא הבא: בהתרגשות מיוחדת עמלו בני משפחת רבינו בהכנות לקראת חג הסוכות, שהרי בחג ישבות עימהם החתן הטרי שנשא את נכדת הנציב, הגאון העצום, בחיר תלמידי ישיבת וולוז'ין, הרב חיים סולובייצ'יק. הסעודות עברו בהתרוממות הרוח, דברי תורה חריפים נשמעו והשמחה הייתה רבה. במהלך הסעודה צצה ועלתה שאלה חריפה בלימוד. הנוכחים אימצו את מוחם על מנת למצוא תירוץ ולא עלה בידם. בסיום הארוחה נפרד ר' חיים ממארחיו והלך לסוכתו. בשעה 4:00 לפנות בוקר באו לסוכתו והעירו אותו בדחפיות- "הנציב קורא לך לבוא אליו". ר' חיים נבהל שמא קרה משהו לנציב, שהיה כבר זקן מופלג, ולכן התלבש ורץ במהירות. כשנכנס לסוכת הנציב ראה אותו יושב וסביבו ספרים רבים והוא שקוע בלימוד. תחושת הקלה מילאה את ליבו. כשראה אותו הנציב שמח ואמר מצא תירוץ לקושייתם מהערב. ר' חיים שמח וענה כי רק יברך ברכות התורה ומיד יאזין לתירוץ. הנציב כששמע זאת פרץ בבכי, ואמר: "לזאת לא פיללתי, שנכדתי תתחת לאברך שבשעה 4:00 עוד לא בירך את ברכות התורה!".

הרב המקובל אברהם חיים עדס זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"כ (1859) בחאלב שבסוריה. למד בישיבות אצל ר' מרדכי עבאדי ור' עזרא טוויל הכהן, בגיל צעיר מאוד החל ללמד תלמידים רבים. בשנת ה'תר"ן בא לביקור בארץ ישראל והתאכסן בבית הראשון לציון ר' יעקב שאול אלישר. בשנת ה'תרנ"ו (1896) עלה לארץ ישראל והשתקע בעיר ירושלים, בשכונת הבוכרים. מגדולי ארם צובה. ממיסדי ישיבת המקובלים "רחובות הנהר" אשר בה למד ולימד והפיץ תורה לתלמידים בפשט ובקבלה. שקדן עצום בתורה אף בימי עוני ומחסור.

גאון בנגלה ובנסתר. נהג בחסידות ובפרישות עצומה. אכילתו הייתה מועטת, אך ורק לקיום הגוף בלבד. היו מגלים לו סודות מן השמים באמצעות חלומותיו. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. סיפורים רבים מתהלכים אודות המופתים הרבים שחולל. היה מתפלל בע"פ את כוונות הרש"ש הקדוש. בעת שהלך ברחוב בשכונת הבוכרים בירושלים, נדרס על ידי אוטובוס בעקבות זאת אושפז מספר שבועות. כאשר הרגיש כי שעותיו ספורות, ביקש שלא יעמידו לדין את הנהג שלא נזהר בנסיעתו. נפטר ב- כ"ח באב ה'תרפ"ה (1925). חי כ-66 שנים. ציונו בהר-הזיתים שבירושלים.

אביו: ר' יצחק. **אמו:** מרת רחל. **מרבתינו:** ר' מרדכי עבאדי, ר' עזרא טוויל הכהן. **חברותא:** ר' יצחק שרים, ר' שאול דוויק הכהן. **מתלמידינו:** ר' עזרא עטיה (ראש ישיבת פורת יוסף), ר' יוסף ידיד הלוי (ראב"ד לעדת הבוכרים וארם צובה), ר' רפאל שלמה לניאדו (ראש ישיבת פורת יוסף), ר' יעקב קצין (רב קהילת שערי ציון), ר' עזרא חמוו (אב"ד בארם צובה). **אשתנו:** מרת צלחה (בת ר' משה סוויד, ראש הרבנים בחאלב ומח"ס שו"ת אמת ומשפט ושלוש ואמת- נישא בהיותו כבן 20). **ילדיו:** ר' יעקב (מרבני ישיבת פורת יוסף וכן דיין בבית הדין הגדול), ר' עזרא (מרבני ישיבת פורת יוסף), ר' משה (מרבני ישיבת פורת יוסף וחבר בית הדין הספרדי בירושלים), ר' יצחק (נפטר בצעירותו בהיותו כבן 32 שנים. היה מופלג בתורה. מסופר שלאחר שנפטר הרשל"צ ר' שאול אלישר, נתנו בו גדולי וחכמי ירושלים את עיניהם להכתירו במשרה זו, הגם שהיה צעיר ולא נשוי).

להלן סיפורים המעובדים מתוך 'האיר המזרח': באחד הימים ביקש רבינו לצאת בשיירה מעירו, ארם צובה וביקש להגיע לעיר הסמוכה. סביבות העיר השתרעו מדבריות שממה שורצות כנפיות שודדים, והנסיעה התנהלה בשיירות מפני סכנת הדרך שהתנהלו על גבי חמורים ופרדות נושאי אדם ומשא. ראש השיירה עצמו השכיר חמורים למסע, אבל רבינו נהג ע"פ ההלכה והעדיף לשכור חמור מיהודי מלשכרו מהגוי שכן ביקש לקיים את הכתוב "וחי אחיך עמך". כשיצאו לדרך הביט המנהיג הערבי בחרון אף וסנן לעבר ר' אברהם: "לא שכרת מאתנו חמור, העדפת לשכרו מאחר. חכה, רק נצא מתחומי העיר, לא נרחיק לכת, ואראך את נחת זרועי! ואתה עוד תתחרט על כך!".

החזיר לו רבינו ואמר: "הן יודע אתה שיש לנו אלוקים כל יכול. ודאי שמעת מה עשה לפרעה במצרים! איני פוחד ממך, בוטח אני בו שיצילני מידך, ויכה אותך כפרעה וכחילו! בטוחני שיפר עצתך ומחשבותיך!". לעג הערבי לדברים, ואמר: "עוד מעט נהיה באמצע המדבר, ונראה מי יצילך מידי!". לא הרחיקו לכת, והשיירה נעצרה. הנוסעים רכבו קדימה והתגודדו שם, ורבינו לא התעניין בנעשה. המתין שיחדשו את המסע. אבל המסע לא המשיך בדרכו. התברר שמנהיג השיירה ירד מאתונו וביקש לחזק את האוכף. הפרידה עליה רכב מנהיג השיירה התפרעה והשליכה אותו מעל גבה, הוא נפל על סלע חד וחוט שידרתו נפגע. פלג גופו התחתון שותק.

עכשיו היה מוטל על הארץ וגונח מכאב. לא הייתה ברירה. הניחוהו בשק בצד החמור ואיזנו את המשא באבנים כבדות מהצד השני והמשיכו בדרכם כשהמנהיג נאנק בקול הוודיע לכל, שאלוקי היהודים נקם בו את נקמתו על שהתאנה לחכם היהודי, וגדול היה כבוד שמיים באותו הזמן. עד כדי כך, שכאשר מצאו כבש משוטט במדבר וביקשו לקחתו ולהשימו בשק האבנים, הודיע המנהיג כי די לו בעונשי שמיים, וחושש הוא לגנבה וגזל ולעונש נוסף. רק אם החכם היהודי יפסוק שדינו כהפקר ומותר לקחתו, יסכים שיסאווה על אתונו...

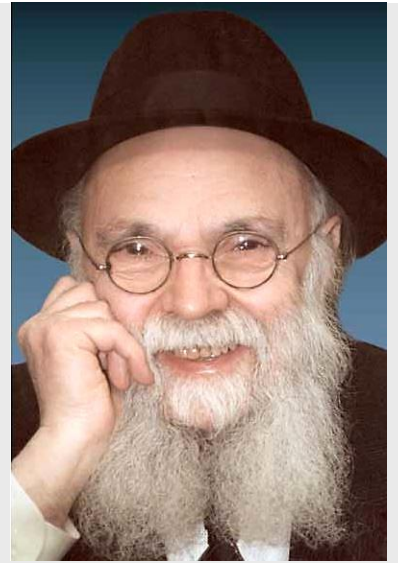
בתקופת מלחמת העולם הראשונה, הזדמן רבינו לקנות דבר מה בשוק. היה שם סוחר ערבי שונא ישראל מובהק, ודרכו הייתה לקלל את היהודים העוברים ליד חנותו. כשהגיע רבינו לשוק, התנפל עליו הערבי בקללות נמרצות. קיללו רבינו שמיתתו תהיה בשרפה. באותם הימים התפשטה מחלת הטיפוס, שהייתה מדבקת מאוד. ולכן, כאשר מת אדם ממחלה זו, היו הטורקים מניחים את הגופה בתוך חבית מלאה סיד, כדי לשרוף את החיידקים. אותו הערבי נתקף במחלת הטיפוס ומת זמן קצר אחרי שקיללו רבינו, וכרגיל- הכניסוהו לתוך סיד ושרפוהו, וכך התקיימה הקללה, שמיתתו תהיה בשרפה.

ויפר בנו הגאון ר' יעקב עדס, כי בשנת ה'תרע"ט דיבר עם אביו בעניין הצדיקים, ואמר לפניו, שראה בחלום הלילה רב גדול וחזונו הוד ויקר, ונדע לו כי הוא רבינו הרמב"ם זיע"א. נישק את ידו ובירך אותו. ויאמר לו אביו: "צורת הרמב"ם בחלומך הוא כך וכך?", ותאר לו בדיוק כפי שראה בחלומו. התפלא בנו וישאלהו: "אבי, מהיכן יודע זה?". והשיב לו רבינו: "דע בני, כי אני ראיתי בעליית הנשמות בלילה זה את כל הצדיקים, ומכיר אני צורת כולם, כמו הרמב"ם, הרי"ף, הרא"ש, הרשב"א, הר"ן, האריז"ל ותלמידו רבינו חיים ויטאל, ר' שלום שרעבי ועוד". והוסיף לספר לו, כי פעם אחת ראה בחלומו את רבינו הרש"ש שאמר לו: "חובה עליך לטרוח ולבארק את דברי להבינם לאחרים".

ויפר אחד, כי הייתה לו חנות בשוק שבעיר וממולו הייתה חנות של גוי. כשהיו באים לקנות בחנויות הסמוכות, היה יוצא הגוי מחנותו ומונעם מלקנות אצל היהודים, וכן היה מבזה ומחרף את היהודים ואף מכה בהם. ובהיותו אלים, חששו ממנו. לפיכך ניגש הלה לרבינו וסיפר לו כיצד מציק גוי זה ליהודים. שאלו רבינו: "איזה עונש תבחר לגוי זה, האם עניות או מיתה?". השיב, כי מעדיף כי יהיה עני, כדי שנראה בשפלותו ובדלותו ותישבר גאותו כנגד היהודים. אמר לו רבינו: "כן יהיה כדברך". לא חלפו ימים אחדים, וגוי זה נתפס באשמה כי מבריא הוא מן המכס, והוחרם כל רכושו, נתדלדלו נכסיו והשפל עד מאוד, עד שהיה יושב בחנותו כשראשו מוטה ופניו מושפלות ארצה מבושתו מלהביט אל היהודים. כך נשאר זמן מה, עד שמרוב צערו נסע ונעלם מירושלים. אכן התקיימו דברי הצדיק במלואם.

הגאון רבי אברהם יעקב הכהן פאם זצ"ל: נולד בשנת ה'תרע"ג (1913). בצעירותו למד בישיבת 'עטרת צבי' בקאוונא. בשנת ה'תרפ"ז (1926) עבר לארה"ב ולמד בישיבת "תורה ודעת" שבבוקלין. בגיל 21 נסמך להוראה ובשנת ה'תרצ"ז (1936) החל לשמש כר"מ בישיבת "תורה ודעת". לימד והרביץ תורה יותר מ-63 שנים רצופות!

דרך האמת הייתה נר לרגליו וכך הדריך את תלמידיו. רבים צבאו על פתחו לקבל ממנו עצה ותושייה. ענוותן מופלא. סגנון דיבורי היה רך. שימש כחבר בכיר במועצת גדולי התורה של אגודת ישראל וועד ראשי הישיבה של ארגון 'תורה ומסורה' והיה מקברניטיה של יהדות התורה בארה"ב. ייסד ארגון בשם 'שובו' - רשת ישיבות ובתי ספר 'בית יעקב' בארץ ישראל המקרבים את יוצאי רוסיה. בסוף ימיו חלה ובעקבות זאת סבל מייסורים נוראים וקיבלם באהבה. נפטר ב-כ"ח מנחם אב ה'תשס"א (2001). חי כ-88 שנים.

אביו: ר' מאיר (שימש כרב בקהילות בליטה, בארה"ב שימש כרב ביהמ"ד בברונסוויל וכמגיד שיעור בישיבת רבנו חיים ברלין). **אמו:** מרת רחל לאה (בתו של הראב"ד דשעדליץ). **מרביתיו:** הגאונים ר' יעקב קמינצקי, ר' דוד הכהן לייבאוויטש ר' שלמה הימן. **מספריו:** יעטרה למלך - מבוסס על שיחותיו שהשמיע בערב שבת קרוב ל-40 שנים. יסודות בהלכה, אגדה, מוסרה, הנהגות בין איש לרעהו וקידוש שם שמים בעולם אהוב על כולם - תולדות חייו והנהגות.

בכל בוקר היה הגאון רבי אברהם פאם זצ"ל, פוגש בר' דוד, יהודי קשיש ובודד שגר בשכונתו. הרב היה מהנהן בראשו לעברו לשלום. לעתים קרובות היה מתעניין בשלומו, ומחליף איתו מספר מלים על מצב בריאותו. יום אחד חלה ר' דוד ואושפז בבית הרפואה. כאשר שמע זאת הרב, **כתב לו מכתב קצר, בו דרש בשלומו ואיחל לו החלמה מהירה.** את המכתב מסר לשכן, שעמד לבקר את החולה בבית-הרפואה.

כשקיבל ר' דוד את המכתב, הוא התרגש מאוד, **שמחה עצומה הציפה את לבו.** הנה, ראש הישיבה הגדול בכבודו ובעצמו דואג לו ודורש בשלומו. בכל פעם שנכנס אליו מבקר- הוציא את המכתב והציגו לפניו בחשיבות רבה. המבקרים של ר' דוד התפעלו מאד מן המכתב: **ראש הישיבה הדגול דורש בשלומו!**

הם שינו את כל מבטם על ר' דוד והביטו עליו בהערכה רבה. **אם ידיד הוא לראש הישיבה, כנראה, לא הכירו בערכו האמיתי עד כה.** חלף זמן, מצבו של ר' דוד החמיר, והוא נתבקש לבית עולמו. כאשר מאן דהוא סיפר לרב פאם, עד כמה היה מכתבו חשוב ויקר לחולה. וכיצד קרא בו הנפטר שוב ושוב, ואיך שימח אותו והיה לו כטל תחיה. השתנו פניו של הרב, והוא ופרץ בבכי תמרורים.

פליאתו של המספר הייתה רבה. "רבי, מדוע בוכה הוא? הן צריך לשמוח על כך, שהצליח לרומם את רוחו של החולה בימיו האחרונים". הביט בו הרב בעצבות ואמר: "ראה, הקדשתי למלאכת כתיבת המכתב הזה רק שתי דקות, ולא יותר. **אם בשתי דקות אפשר לעשות חסד עצום כזה ולגרום שמחה כזאת, מה אומר על אותן 'שתי דקות' שלא ניצלתי כדי לגמול חסד עם אנשים מסכנים אחרים?** כל כך הרבה 'שתי דקות' אנו מבטלים. באותן 'שתי דקות' שהיינו יכולים לבנות בהם עולמות".

עד כמה עלינו להיזהר לבל נאשים את הזולת במעשה, אשר איננו אשם, ומי יודע לאן יוביל מעשה מעין זה יעיד הסיפור המופלא הבא: ביום נישואיו של אחד מתלמידי רבינו, ניגש התלמיד בקול בוכים בטרם היכנסו לחופה ובכה על עוון גדול הרובץ על כתפיו. שאלו הצדיק למהות העוון, הרובץ על מצפוני, סיפר התלמיד, כי בהיותו ילד רך בשנים, היה לו רגע של חולשה, שגנב דבר מה בכיתתו בתלמוד תורה, והמלמד, שנחרד מכך שאירעה גניבה בכיתתו, החליט לבדוק את העניין ביסודיות ולמצות את הדין עם ה"גנב".

כאשר התלמיד ראה, כי המלמד מחפש בדקדוק בכיסיהם ובתיקים של התלמידים, לקח הוא את החפץ הנגנב והכניסו לכיסו של חברו לבל יתפסוהו, וכך לאחר בדיקה מדוקדקת, נתגלתה הגניבה בכיסו של חברו... המלמד הטיח בו עלבונות רבים, כשהוא מבקש ממנו לשבת בצד, כשעליו יירשם כי הוא "הגנב" של הכיתה. אותו ילד ששב לביתו, קיבל תוספת עלבונות וצעקות מהוריו, שצעקו מדוע "מכר" את כבוד משפחתם בעד גניבה פשוטה. כל טענותיו, כי איננו הגנב, נפלו על אוזניים אטומות, ואיש לא האמין לדבריו.

סופו של אותו מעשה היה רע ומר. הילד שהיה מהטובים שבכיתתו, נפגע עמוקות מהמעשה, והחל לרדת ברמת לימודיו, עד כי לאחר זמן מה הוריד את כיפתו ויצא לתרבות רעה, רחמנא ליצולן. עתה, כשעמד התלמיד לפני היכנסו לחופה, פנה לרבו הגאון אברהם פאם באומרו: "איך אוכל להיכנס לחופה, כשיודע אני שחברי יצא לתרבות רעה בגללי?".

הזדעזע רבי אברהם לשמע הסיפור, אך פנה בהחלטיות לתלמידו באומרו: "איך אשם!!! וכי לא קורה, שילדים פשוטים מגיעים לרגעי חולשה, שגורמים להם לעשות מעשים שאינם ראויים? מי שאשם בתוצאות המעשה, הינו המלמד, שלא ידע את ההלכה הפסוקה, איך להתנהג במקרה שכזה. והעובדה, כי המלמד הלבין את פני תלמידו ברבים בצורה מעליבה, ועוד גרם לשרשרת העלבונות בעקבותיה, היא אשר הביאה את אותו תלמיד לצאת- רחמנא ליצולן- לתרבות רעה". עד כמה רובצת האחריות הגדולה על כתפיו לבל נאשים לחינם את זולתנו.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים